

**SAUE VALLA
NOORSOOTÖÖ KVALITEEDI HINDAMINE
2020**

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
MEETODID JA ANALÜÜS	4
Hindamismudel	4
Enesehindamine ja välishindamine	5
ENESEHINDAMISE KOKKUVÕTE.....	6
1. Noortel on rohkem valikuid oma loome- ja arengupotentsiaali avamiseks	6
2. Noorte osalus otsustes on rohkem toetatud	9
3. Noortele on loodud tingimused noorteinfo ning ennetamistegevuste kättesaamiseks.....	10
4. Kvaliteetseks noorsootööks on loodud vajalik keskkond	11
SAUE VALLA NOORSOOTÖÖ TUGEVUSED	16
SAUE VALLA NOORSOOTÖÖ ARENDUSVAJADUSED	16
VÄLISHINDAJATE TAGASISIDE	17
KOKKUVÕTE NOORTE KÜSITLUSEST	18
KOKKUVÕTE NOORSOOTÖÖTAJATE KÜSITLUSEST	23
KOKKUVÕTE.....	36

SISSEJUHATUS

Vastavalt kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6 lg 1 on kohaliku omavalitsuse üheks ülesandeks korraldada noorsootööd ning vastavalt noorsootöö seadusele on kohaliku omavalitsuse volikogu ülesandeks määrata noorsootöö prioriteedid oma haldusterritooriumil ja sätestada nende saavutamiseks vajalikud ülesanded valla või linna arengukavas.

Käesolev noorsootöö kvaliteedi hindamine viidi 2020. aastal märtsist detsembrini. Protsessi läbiviimiseks moodustati sisehindamismeeskond, kuhu kuulusid:

Esimees: Kristi Paas – Saue Noortekeskuse juhataja
Liikmed: Margit Ots – Saue Vallavalitsuse haridus- ja noorsootööspetsialist
Andre Kaljumäe – Saue Noortekeskuse noortejuht
Triinu Künstler – Laagri Kooli huvijuht
Imbi Tigasson – Ääsmäe Noortekeskuse noortejuht

Noorsootöö kvaliteedi hindamise eesmärk on saada hea ülevaade vallas toimuvast noorsootööst, mis on aluseks valla noorsootöö kvaliteetseks korraldamiseks.

Noorsootöö kvaliteedi hindamise protsess koosnes järgmistest etappidest:

1. Hindamismeeskonna moodustamine
2. Andmete kogumine - veebiküsitlus
3. Enesehindamise läbiviimine
4. Välishindamise läbiviimine
5. Hindamistest kokkuvõtete tegemine ja parendusettepanekute tegemine
6. Hindamistulemustest lähtuvalt Saue Noortekeskuse arengukava tegevuskava uuendamine
7. Hindamiskavast lähtuvalt ettepanekute tegemine valla arengukavasse

Hindamise lähtealuseks on Eesti Noorsootöö Keskuse poolt väljatöötatud hindamismudel¹.

Noorsootöö kvaliteedi hindamine Saue vallas toimus kahes etapis: enesehindamine ja välishindamine. Enesehindamise puhul kirjeldas kokku pandud enesehindamismeeskond ise Saue valla noorsootöö tegevusi, välishindamise etapis andsid tegevustele oma hinnangu väliseksperdid.

Enesehindamise protsessi juhtisid enesehindamiskomisjoni liikmed, kaasates sellesse oma piirkonnas olulisi noorsootööga tegelevaid asutusi (noortekeskused, koolid, huvikoolid, spordiklubid, MTÜD jne).

Saue Ühendvalla välishindamist teostasid:

1. Tiina Sinijärv – Haridus- ja Noorteamet, noorteosakonna peaekspert;
2. Elve Krusten – Haridus- ja Noorteamet, noorteosakonna spetsialist;
3. Maris Uusküla – Valdeku noortekeskuse noorsootöötaja, Eesti Noorsootöötaja Kogu juhatuse liige
4. Anne-Ly Suvi – Saku Vallavalitsuse, kultuuri- spordi ja noorsootööspetsialist.

¹ Noorsootöö kvaliteedi hindamismudeli on välja töötanud ENTK koostöös Ernst & Young Baltic AS-ga ning koos noortevaldkonna partneritega 2010. aastal. Noorsootöö kvaliteedi hindamismudel on töövahend kohalikule omavalitsusele, mille abil saab kaardistada noorsootöö tugevusi ja arendamist vajavaid valdkondi, tulemuste põhjal planeerida edasist arengut ning jälgida edusamme.

MEETODID JA ANALÜÜS

Hindamismudel

ENTK poolt väljatöötatud Noorsootöö kvaliteedi hindamismudel on töövahend kohalikule omavalitsusele, mille abil saab kaardistada noorsootöö tugevusi ja arendamist vajavaid valdkondi, tulemuste põhjal planeerida edasist arengut ning jälgida edusamme. Hindamises osalemine oli Saue vallale vabatahtlik ning sellega ei kaasne teiste omavalitsuste noorsootööga pingeritta seadmist – täpsemad tulemused on avalikud Saue vallale endale ja on abivahendiks meie kohaliku tasandi noorsootöö kvaliteedi tõstmisel ning edasi arendamisel. Noorsootöö kvaliteedi hindamise käigus võrreldakse KOVis tehtavat noorsootööd nn hea praktikaga, mis kajastub hindamismudelis.

Hindamismudel on üles ehitatud eesmärkide ja alaeesmärkide kaupa:

Eesmärk 1: Noortele on loodud mitmekülgset mitteformaalse õppimise võimalused

Alaeesmärgid:

- Noortele on loodud mitmekülgset võimalused noorsootöös osalemiseks
- Noortele on tagatud mitmekülgset võimalused ettevõtlikkuse suurendamiseks
- Soodustatakse noorte kodanikuteadlikkuse suurendamist, kodanikukasvatuse tõhustamist ja mitmekultuurilisuse väärtustamist
- Tunnustatakse ja arvestatakse õpikogemust ning –tulemusi

Eesmärk 2: Noortele on loodud võimalused osalus- ja kuuluvuskogemuse saamiseks

Alaeesmärgid:

- Soodustatakse noorte osalus kogemuse saamist
- Soodustatakse noorte kodanikualgatust

Eesmärk 3: Noortele on loodud tingimused noorteinfo, ennetamis- ja nõustamistegevuste kättesaamiseks

Alaeesmärgid:

- Noortele võimaldatakse kvaliteetset nõustamisteenust
- Noortele suunatud info on kättesaadav
- Ennetustegevus ja tugi probleemidega toimetulekul on mitmekülgne ning seda toetatakse läbi laiapõhjalise koostöövõrgustiku

Eesmärk 4: Kvaliteetseks noorsootööks on loodud vajalik keskkond

Alaeesmärgid:

- Noorsootöö on prioriteedina sätestatud KOV ametlikus dokumentatsioonis
- KOV noorsootöö toimub kirjaliku tegevuskava alusel
- Noori kaasatakse otsustetegemise protsessi
- Olemas on professionaalsed ja motiveeritud noorsootöötajad
- Noorsootööd pakkuvad asutused on noortele ligipääsetavad ja hästi varustatud
- Toimub kaasaegsete ja uuenduslike meetodite ja keskkondade rakendamine noorsootöös
- Regulaarselt uuritakse noorte vajadusi, huvisid ja rahulolu noorsootööga ning antakse ja kogutakse tagasisidet

Iga alaeesmärgi juures on indikaatorid, mis näitavad, kas tehtav töö vastab heale praktikale ning indikaatorite täitmine või mittetäitmine annab hea ülevaate arenguvajadustest.

Enesehindamine ja välishindamine

Nii enesehindajad kui välishindajad hindasid alaeesmärkide indikaatoreid hindeg 1-4:

- 1 – KOV territooriumil tehtav noorsootöö ei vasta kirjeldatud olukorrale
- 2 – KOV territooriumil tehtav noorsootöö vastab kirjeldatud olukorrale osaliselt (st täidetud on mõned kriteeriumid)
- 3 – KOV territooriumil tehtav noorsootöö vastab kirjeldatud olukorrale suures osas (st vastab enamikele tingimustele)
- 4 – KOV territooriumil tehtav noorsootöö vastab täielikult kirjeldatud olukorrale

Niimoodi kujunesid välja Saue valla noorsootöö kvaliteedi hinded alaeesmärkide lõikes. Välishindajad lähtusid oma hinnete andmisel enesehindajate poolt saadetud infost ning neil oli võimalus ka enesehindajatelt lisaküsimusi küsida. Lõpuks fikseeriti olemasoleva info põhjal alaeesmärkide hinded, millest kujunes lõpuks nn keskmine. **Saue valla keskmiseks hindeks kujunes koos enese- ja välishindamisega 2,6.** Võrdlusena võib tuua 2017. aastal läbi viidud kvaliteedi hindamise, mil vastav number oli 2,4.

Alaeesmärgid näitavad noorsootöö hetkeolukorda ja parendustegevusi vajavaid teemasid.

Kõige kõrgema keskmise hinde sai alaeesmärk:

- 1.1) Noortele on loodud mitmekülgset võimalused noorsootöös osalemiseks.

Kõige madalama keskmise hinde said alaeesmärgid:

- 1.2) Noortele on tagatud mitmekülgset võimalused ettevõtlikkuse suurendamiseks;
- 2.1) Soodustatakse noorte osalus kogemuse saamist;
- 4.2) KOV noorsootöö toimub kirjaliku tegevuskava alusel ja
- 4.3) Noori kaasatakse otsustetegemise protsessi.

TULEMUSED ALAEESMÄRKIDE KAUPA

NR	ALAEESMÄRK	ENESEHINNANG	VÄLISHINNANG	TULEMUS	KESKMINE
1.1	Noortele on loodud mitmekülgset võimalused noorsootöös osalemiseks	4	4	3	3,7
1.2	Noortele on tagatud mitmekülgset võimalused ettevõtlikkuse suurendamiseks	2	2	1	1,7
1.3	Soodustatakse kodanikuteadlikkuse suurendamist, kodanikusvatuse tõhustamist ja multikultuurilisuse väärtustamist	3	2	n/a*	2,5
1.4	Tunnustatakse ja arvestatakse õpikogemust ja -tulemusi	2	3	n/a	2,5
2.1	Soodustatakse noorte osalus kogemuse saamist	2	2	n/a	2,0
2.2	Soodustatakse noorte kodanikualgatust	2	2	4	2,7
3.1	Noortele suunatud info on kättesaadav	3	3	1	2,3
3.2	Ennetustegevus ja tugi probleemidega toimetulekul on mitmekülgne ning seda toetatakse läbi laiapõhjalise koostöövõrgustiku	3	2	n/a	2,5
4.1	Noorsootöö on prioriteedina sätestatud KOV ametlikus dokumentatsioonis	3	3	n/a	3,0
4.2	KOV noorsootöö toimub kirjaliku tegevuskava alusel	2	1	n/a	1,5
4.3	Noori kaasatakse otsustetegemise protsessi	2	2	n/a	2,0
4.4	Olemas on professionaalsed ja motiveeritud noorsootöötajad	4	3	2	3,0
4.5	Noorsootööd pakkuvad asutused on noortele kättesaadavad ja hästi varustatud	4	3	info puudub	3,5
4.6	Toimub kaasaegsete ja uuenduslike meetodite ja keskkondade rakendamine noorsootöös	3	3	n/a	3,0
4.7	Regulaarselt uuritakse noorte vajadusi, huvisid ja rahulolu noorsootöö teenustega ning antakse ja kogutakse tagasisidet	2	3	info puudub	2,5
Keskmine					2,6

ENESEHINDAMISE KOKKUVÕTE

1. Noortel on rohkem valikuid oma loome- ja arengupotentsiaali avamiseks

1.1 Noortele on loodud mitmekülgsed võimalused noorsootöös osalemiseks

1.1.1 Noortel on võimalus osaleda huvihariduses

Saue valla territooriumil tegutseb 21 erahuvikooli/spordiklubi, kus Saue valla lapsed osalevad ning keda vald toetab. Lapsi, kes nende tegevustest osa saavad, on 1225, kokku töötab neis 51 juhendajat. Huvitegevust pakuvad ka külaseltsid jm erahuvihariduse pakkujad, kes saavad tuge huvihariduse ja huvitegevuse kavast.

Saue linn: Saue Noortekeskuses: käsitöö, kujutav kunst, keraamika, jalgratta- ja jalgsimatkad, sport ja mängud, DJ-klubi.

Saue Muusikakool, Hobizone (automodelism), Keila Swimklubi, Saue Kergejõustikuklubi, MyDance Tantsukool, Keila Korvpallikool, MTÜ Akropesa, MTÜ Sagittarius, Saue Jalgpalliklubi, Saue Taekwondoklubi, Hobipinks, Spordiklubi Imperial, Saue Tennisklubi, JJ-Street, Saue Võrkpallikool, SaChe Tantsutüdrukud, Mängukool

Laagri: Laagri Huvialakoolis: kodukultuur, kunstistuudio, keraamika, kokandus, lilleseade, maalimine ja meisterdamine, moedisain, puutöö, eelkool, robootika, akrobaatika, erinevad tantsuringid, ujumine, laulustuudio, võitluskunstid, kergejõustik, mõttemängud, erinevad muusikaringid (torupill, akordion, bändiring, laulustuudio, kitarr, flööt, klaver, trummid), tehnikaringid (kardiring, lennumodelism, tehnoloogia, videostuudio), väitlusklubi, lastejooga, teatriring, inglise keel. Harju Jalgpallikool, MTÜ Omakogu (muusikatunnid), Nissi Trollid (pilliõpe), Alta-T tenniseklubi, Laagri Tennisekool, Alta Võimlemise ja Tantsu Spordikool MTÜ, Võidusõidu OÜ (kardisõit).

Turba/Lehetu/Ellamaa: Nissi Trollid (muusikakool), Lehetu Külaselts (kunst ja käsitöö, loodusretked), Ellamaa Külaselts (robootika), Keila Jalgpalliklubi

Laitse/Haiba/Kernu/Ruila: robootika, keraamika, lauatennis, kergejõustik, sulgpall, MyDance Tantsukool, ujumistrennid Märjamaal, skulptuuriring Laitse Graniitvillas, Laitse Rallypark (moto), Ruila tallid (ratsutamine sh erivajadusega lastele teraapiatunnid),

Riisipere: Nissi Trollid (muusikakool), Asteria MTÜ (kosmosering)

Ääsmäe/Jõgisoo/Tuula: Ääsmäe noortekeskus: saalihoki, tennis, videomänguklubi. Lisaks huvikoolide poolt: showtants, jalgpall, taekwondo, loodus-ja teadusring, MTÜ Judoklubi Dokyo, Jõgisoo külaselts, Tuula Külaselts (kunst ja käsitöö, mängud, loodusretked), Nissi Trollid (muusikatunnid).

Hüüru: keramika

1.1.2 Noortel on võimalus osaleda üldharidus- ja kutsekooli noorsootöös

Saue valla koolides toimetavad õpilasesindused ja toimuvad erinevad huviringid. Noorteüritused koolides.

SAUE GÜMNAASIUMIS: rahvatants, koorilaul, robootika, näitering, joonistamine ja maalimine, keraamika, meisterdamine, skulptuur ja pisiplastika, käsitööring, plokkflöödi ja väikekandle õpe, showgrupp Vikerkaar.

LAAGRI KOOL: rahvatants, mudilaskoor, poiste laul, kandling

ÄÄSMÄE PÕHIKOOL: laulukoor, rahvatants, rahvapilliring, keraamika, kunst, nutikas meisterdaja, näitering, meedia- ja helitehnikaring, spordiring, robootika, filmiring

KERNU PÕHIKOOL: puidu ja sepistamise huviring, tantsutrenn, jalgpall, Haiba Kodutütred ja Noored Kotkad,

RUILA PÕHIKOOL: keraamika, koorilaul, spordiring, animatsioon, ratsutamine, skulptuuriring, tants

NISSI PÕHIKOOL: pallimängud, rahvatants, Nissi Nutikad, Nissi Unicorn Squad (tehnoloogiaring tüdrukutele), mudelism, kergejõustik, Nissi Noored Kotkad ja Kodutütred, MyDance, kunstiring, meediaring, mudilaskoor

TURBA KOOL: kergejõustik, mudilaskoor, kunstiring."

1.1.3 Noortel on võimalus osaleda avatud noorsootöös

Saue vallas tegutseb 2 noortekeskust: Saue Noortekeskus ja Ääsmäe Noortekeskus. Saue Noortekeskusel on allüksused ka Riisiperes, Haibas, Turbas. Turbas tegutseb noorsootöötaja kooli ruumides, mis ei ole avatud noorsootöö teenuse osutamiseks kõige parem lahendus, sest vanem vanuserühm ei taha koos pisematega väikestes ruumides aega veeta. Lisaks pakutakse avatud noorsootöö teenust Laitse Seltsimajas, kus käib abiks KOV KTG raames tööle võetud mobiilne noorsootöötaja.

1.1.4 Noortel on võimalus osaleda muudes KOV toetatud noorsootöö tegevustes/teenustes (laagrid, malevad, üritused, projektid jne)

Saue Noorte Töomalev juba 23 aastat; Pivarootsi kunstilaager 20 aastat, Noortekeskuse linnalaager 15 aastat, kevadlaager, Saue noortepäev, vabalava Turbas, erinevad väiksemad kontserdid, noortepeod ja üritused koolides ja noortetubades (halloweeni pidu, kadripäevapidu, sõbrapäeva- ja jõulupeod jpm). Erinevaid temaatilis laagreid korraldavad ka MTÜd, külaseltsid, spordiklubid.

Rahvusvahelised vabatahtlikud ja Saksa praktikandid noortekeskuses; LTT-tegevused, matkategevused, mida Saue NK juhib valla eri piirkondades; avatud muusikatuba, DJ-klubi ja DJ-tehnika kasutamise võimalus Saue NKs; kohtumised poliitikutega (valdavalt enne valimisi). Noored kotkad ja kodutütred (Sael, Laitses, Riisiperes, Turbas, Haibas).

1.1.5 Noorsootöö võimalused on loodud mitmekülgses valdkondades (nt muusika, kunst, loodus ja keskkond, tehnika, sport, üldkultuur, kodanikuharidus, rahvusvaheline koostöö)

Läbi huviringide ja muude tegevuste on loodud võimalused kõikides nimetatud valdkondades.

1.1.6 Noortele on loodud teadmiste ja oskuste proovilepaneku ning nende esitlemise võimalused (võistlused, kontserdid, näitused, etendused, festivalid jne)

Saue Laululaps, Huvikeskuse kunstikonkursid, koolides toimuvad playbackid, erinevad temaatilised KAHOOTid noortekeskustes; ülevallalised spordivõistlused (lauatennisevõistlused, jalgpallivõistlused jm spordivõistlused); ülevallalised kontserdid-peod noortele (nt REKETi kontsert Haibas); rahvakultuuripeod, kus osalevad kõik valla rahvakultuuri kollektiivid; rahvusvaheline jazzmuusikafestival Visioon; tänavakunsti festival Laagri Spot; robootikavõistlused, matkavõistlus. Võimalusel osalevad meie noored ka üle-eestilistel kunstikonkurssidel jmt - näiteks 2019. aasta noorsootöö nädala visuaalid olid loodud Saue Noortekeskuse kunstiringi laste poolt.

1.1.7 Noortele on tagatud noorsootöös osalemiseks võrdsed võimalused (sh väiksemate võimalustega noortele)

Vallas on kehtestatud toetuste kord toimetulekuraskustes peredele, et toetada laste osalust huviringides. Hoonetes on tagatud ligipääs erivajadusega lastele; erivajadusega lastele on loodud toetusmeede huvihariduses osalemiseks; HEV lastele on loodud ka spetsiaalsed huvitegevuse võimalused (ratsutamine Ruilas, keraamika Ruilas, ujumine Sakus, käeline tegevus Sael).

1.1.8 Noorsootöö kvaliteedi ja tegevuste mõju hindamine toimub regulaarselt

Seni on noorsootöö kvaliteeti ülevallaliselt hinnatud läbi riikliku KOV noorsootöö hindamise mudeli. Esmakordselt tehti seda 2017. aastal. Vallal ei ole endal välja ega sisse töötatud iga-aastast hindamissüsteemi. Iga asutus hindab oma tegevusi ja nende mõju ise.

1.2 Noortele on tagatud mitmekülgsed võimalused ettevõtlikkuse suurendamiseks ja digivõimaluste kasutamiseks

1.2.1 Noortel on võimalus osaleda ettevõtlikkust soodustavates tegevustes

Noortekeskus toetab noortealgatusi (noortealgatuste fond), noored osalevad üle-eestilistel noortealgatuskonkurssidel (Ideeviit). 2020. aastal esitati 3 erinevat projekti Ideeviida konkursile. Saue Gümnaasiumis toimetavad õpilasfirmad ja lapsed koguvad heategevuslikul eesmärgil raha (loomade varjupaigale jmt). Noortekeskuse eelarvesse on planeeritud vastavad vahendid ning on välja töötatud taotlus- ja aruandevormid, mis on leitavad noortekeskuse kodulehel, <https://www.sauenortekeskus.ee/voimalused/#naf>.

Valla erinevates piirkondades tegutsevad IT-valdkonna huviringid (robootika, tehnoloogia), teavitustegevus noortekeskustes ja ekraanivabad tunnid (1 tund päevas on ekraanivaba - nii telefonid kui telekad on kõik välja lülitatud),

1.2.2 Noortele on loodud omaalgatus- või projektifond, mille abil oma ideid ellu viia

Noortel Saue vallas on olemas kõik võimalused oma ideede elluviimiseks - vajadusel aitab KOV neid nii ruumide, abistavate spetsialistide kui rahaliste ressurssidega. Noortekeskus toetab noortealgatusi (noortealgatuste fond), noored osalevad üle-eestilistel noortealgatuskonkurssidel (Ideeviit). 2020. aastal esitati 3 erinevat projekti Ideeviida konkursile.

1.2.3 Soodustatakse noorte poolt digivahendite tarka kasutamist

Selleks, et õpetada noortele digivahendite tarka kasutamist, tuleb seda kõigepealt õpetada noorsootöötajatele, õpetajatele, lapsevanematele.

1.2.4 Õpilasmalevas osalevate noorte arv on kõrge (vähemalt 10%)

Saue Noortekeskus annab suvel tööd 150le valla noorele, andes neile seeläbi esimese kogemuse tööga seotud asjaajamiseks ning võimaldades näha, kuidas ja missuguseid töid erinevates ettevõtetes ja asutustes tehakse. Käesoleva hindamise raames on noortemalevas osalejate osakaal 7%.

1.3 Soodustatakse noorte kodanikuteadlikkuse suurendamist, kodanikukasvatuse tõhustamist ja mitmekultuurilisuse väärtustamist

1.3.1 Toetatakse noorte kodanikukasvatusliku sisuga tegevusi (programmid, koolitused, seminarid, õppevahendid jne)

Saue valla erinevates piirkondades (Sael, Haibas, Laitses, Riisiperes, Turbas) tegutsevad noored kotkad ja kodutütred.

1.3.2 Noortel võimaldatakse osaleda rahvusvahelistel noorteseminaridel, noortekohtumistel, koolitustel, konverentsidel, õpilasvahetuse programmides ja/või laagrites, mis on seotud noorsootöö väärtuste ja põhimõtetega ning mis põhinevad noort aktiivseks kodanikuks kujundamise raamistikul ja/või mitmekultuursuse väärtustamisel

Kuna hetkel on kriisiolukord, siis on rahvusvaheline liikumine piiratud. Saue Noortekeskus on korraldanud läbi aegade erinevaid noortevahetusprojekte; noortega on käidud väljaspool Eestis nii

matkadel kui suusareisidel. Noortekeskuses toimuvad erinevad kultuuriüritused (iga-aastane maroko kultuuri päev).

1.3.3 Noortele võimaldatakse teha vabatahtlikku tööd kohalikul tasandil

Noortekeskusesse on noortel võimalik tulla ametlikult vabatahtlikuks, viia ellu oma ideid, kasutada noortekeskuse ressursse ja panustada noortekeskuse tegevustesse. Vabatahtlikku tegevust edendavad kõik külaseltsid, kes kaasavad kohalikke noori erinevate ürituste korraldamisse.

1.3.4 Noortele võimaldatakse vabatahtliku töö tegemist rahvusvahelisel tasandil

Saue Noortekeskusele on väljastatud kvaliteedimärgis, et võime olla vabatahtlikele vastuvõtvaks ja saatvaks organisatsiooniks. Seni ei ole me veel kedagi välisvabatahtlikuks saatnud.

Iga-aastaselt on Saue Noortekeskuses üks välisvabatahtlik ning aeg-ajalt ka praktikandid Saksa ülikoolist. 2020. aasta augustis lõpetas oma vabatahtliku teenistuse Veton Makedooniast ning 2021. aasta veebruaris alustab Ilja Ukrainast. Vabatahtlikud liiguvad valla erinevate noortetubade vahel, et saada parem ülevaade noorsootöö toimimisest ja erinevatest võimalustest.

1.3.5 Teiste riikide noortele on loodud võimalused teha vabatahtlikku tööd KOV asutustes (nt EVT – Euroopa Vabatahtlik Teenistus)

Saue Noortekeskusele on väljastatud kvaliteedimärgis, et võime olla vabatahtlikele vastuvõtvaks ja saatvaks organisatsiooniks. Seni ei ole me veel kedagi välisvabatahtlikuks saatnud.

Iga-aastaselt on Saue Noortekeskuses üks välisvabatahtlik ning aeg-ajalt ka praktikandid Saksa ülikoolist. 2020. aasta augustis lõpetas oma vabatahtliku teenistuse Veton Makedooniast ning 2021. aasta veebruaris alustab Ilja Ukrainast. Vabatahtlikud liiguvad valla erinevate noortetubade vahel, et saada parem ülevaade noorsootöö toimimisest ja erinevatest võimalustest.

1.4 Tunnustatakse ja arvestatakse õpikogemust ning –tulemusi

1.4.1 Eksisteerib läbimõeldud kord noorte mitteformaalse õppimise (sh vabatahtliku tööga saadud) kogemuse ja tulemuste tunnustamiseks

Saue vald tunnustab iga-aastaselt aktiivseid noori, aga üleüldist kogemuste tunnustamise korda ei eksisteeri. Selleaastaste nominentide ja laureaatidega saab tutvuda siin:

https://sauevald.ee/et/uudised-ja-teated/-/asset_publisher/yljrmzU1hGIkr/content/id/29523289?redirect=https%3A%2F%2Fsauevald.ee

1.4.2 Mitteformaalse õppe arvestamine formaalhariduses toimub läbimõeldud korra alusel

Mitteformaalse õppe arvestamiseks formaalhariduses ei ole välja töötatud kindlat korda.

1.4.3 Noori teavitatakse mitteformaalse õppimise tunnustamise töövahenditest (nt Teeviit, vabatahtlike Pass, Noortepass jt)

Vajaduspõhiselt kasutame ja tutvustame TEEVIIT platvormi.

2. Noorte osalus otsustes on rohkem toetatud

2.1. Soodustatakse noorte osalus kogemuse saamist

2.1.1. Toimivad noorte osaluse põhimõtetele (valitud noorte poolt, koosneb eri vanuserühmadesse kuuluvatest noortest, osaleb KOV otsustusprotsessis, esindab noorte huve) vastavad osalus kogud

Saue vallas ei ole noorte osalus kogu.

2.1.2. *Üldharidus- ja kutsekoolides tegutsevad õpilasesindused*
Õpilasesindused tegutsevad kõigis koolides.

2.1.3. *Ette on nähtud rahaline toetus õpilasesindustele ja osaluskogudele*
Õpilasesindused saavad oma tegevuste jaoks toetust kooli eelarvest; lisaks taotles noortekeskus ENLilt toetust õpilasesinduste ühistegevuste jaoks, millest esimene ühine kohtumine toimus käesoleva aasta oktoobris ja järgmine on planeeritud järgmise aasta algusesse.

2.1.4. *Ette on nähtud mitterahaline toetus õpilasesindustele ja osaluskogudele*
Õpilasesindused saavad kasutada nii koolides kui noortekeskustes ruume, vahendeid, ressursse.

2.1.5. KOV toetab oma noorte osalust maakondliku ja riikliku taseme noortekogudes
Noorte osalemist regionaalse ja riikliku taseme noortekogudes toetame mitterahaliselt, hea sõnaga.

2.2. Soodustatakse noorte kodanikualgatusi

2.2.1. *Noorte kodanikualgatusi rahaliseks toetamiseks on loodud mehhanism ning seda rakendatakse*

Noored saavad taotleda tegevustoetust noortekeskuse noortealgatuste fondist oma ideede elluviimiseks.

Ruumid, nõustamine, vahendid - noortekeskuse poolt.

Valla koolide õpilasesindustes tegutseb kokku 140 noort, koolide hoolekogudes osaleb 10 noort.

Kaitseliidu noorteorganisatsioonides osaleb kokku umbes 150 noort.

2.2.2. *Noorte kodanikualgatusi toetatakse mitterahaliste vahenditega*

Ruumid, nõustamine, vahendid - noortekeskuse poolt.

Valla koolide õpilasesindustes tegutseb kokku 140 noort, koolide hoolekogudes osaleb 10 noort.

Kaitseliidu noorteorganisatsioonides osaleb kokku umbes 150 noort.

3. Noortele on loodud tingimused noorteinfo ning ennetamistegevuste kättesaamiseks

3.1. Noortele suunatud info on kättesaadav

3.1.1. *Noortele pakutakse noorteinfo teenuseid ja noorteinfo levitamiseks kasutatakse mitmekülgseid teabekanaleid, sh internetikeskkonnas, mille kaudu on tagatud info levik noorte eri sihtrühmadele*

Koolipõhine noorteinfo liigub läbi kooli meediakanalite (Stuudium, kooli koduleht, facebooki leht jm teavituskanalid). Noortekeskuste peamised teavituskanalid on: Facebook, koduleht, Instagram. Nii koolides kui ka noortekeskustes kasutatakse ka info jagamist plakatil/infostendil. Igal aastal toimub septembrikuus nt huvihariduse-, tegevuse infopäev. Samuti toimub Saue Noortekeskuses septembris Hooavaja, kus tutvustatakse noortekeskuse ringitegevusi ja võimalusi. Sel aastal liideti need kaks sündmust Saue Laste- ja Noortepäevaga ning plaanis on edaspidi selliselt jätkata. Ääsmäel toimub septembris huviringide laat, kus on kohal Ääsmäe kooli huviringide juhendajad ja Ääsmäe kultuuri ja spordi sihtasutuse alt toimuvate huviringide juhendajad. Ääsmäe noortekeskuses on olemas infostendid, kus on üleval noortele vajalik info ja teavituskanaliteks on Facebook, Instagram, koduleht. Ääsmäe koolis on olemas infostendid, infot jagavad e-koolis, kodulehel, nädala infokirjas, Facebookis.

3.1.2. Noori teavitatakse info, nõustamise ja juhendamise olemusest ja kättesaadavusest

Teavitustegevus ja nõustamine toimub nii koolides kui noortekeskustes. Noori teavitame läbi kohaliku ajalehe, sotsiaalmeedia, lapsevanemate. Info jagamine toimub nii sotsiaalmeedias kui noortetubades.

3.2. Ennetustegevus ja tugi probleemidega toimetulekul on mitmekülgne ning seda toetatakse läbi laiapõhjalise koostöövõrgustiku

3.2.1. KOV osaleb aktiivselt noorte riskikäitumise ennetamiseks koostöövõrgustikus

Saue vallas ei ole hetkel regulaarselt kooskäivat noorsootöö võrgustikku. Koostööd tehakse vajaduspõhiselt. Vallas on olemas nii eri- kui sotsiaalpedagoogid, tugiisikud, 5 lastekaitsespetsialisti. Töö toimub pigem juhtumipõhiselt kaasates asjassepuutuvaid seotud osapooli.

3.2.2. KOV toetab rahaliselt või mitterahaliselt noorsootöö asutusi, projekte, programme või koostöövõrgustiku ühistegevusi ning tõrjutusriskis noortele suunatud mitmekülgseid noorsootöö tegevusi

Saue Noortekeskus ja Laagri Huvialakool on Saue valla hallatavad eelarvelised asutused. KOV eraldab rahalist tuge MTÜdele ja külaseltsidele erinevate tegevuste läbiviimiseks (koolitused, projektid, laagrid).

4. Kvaliteetseks noorsootööks on loodud vajalik keskkond

4.1. Noorsootöö on prioriteedina sätestatud KOV ametlikus dokumentatsioonis

4.1.1. KOV ametlikus dokumentatsioonis on noorsootöö prioriteedina nimetatud: mitteformaalne õpe, noorte osalus ja kuuluvuskogemus (sh noortevolikogu moodustamine), noorte teavitamine, probleemide ennetamine ning tõrjutusriskis noortega tegelemine, noorsootöö tegevuskohtade tervislikkus, turvalisus ja tegevusteks sobivus, vähemate võimalustega noorte toetamine, noorsootöös võrdsete võimaluste tagamine, noorsootöö tunnustamine

Saue valla arengukavas 2020-2030 on valdkondliku eesmärgina kirjas: Eesmärk (VE 1.3):

- Saue valla noortele on loodud mitmekülgsed arendavad võimalused vaba aja sisustamiseks, osalemiseks otsustusprotsessides ning on loodud süsteem noorteinfo kompaktseks edastamiseks noortele.

Väljakutsed:

- Ühtse võrgustikutööl baseeruva noorteinfo kogumise ja edastamise süsteemi väljatöötamine.
- Noortevolikogu käivitamine – noorte kaasamine neid puudutavate otsuste tegemisse valla valitsemise tasandil.
- Rahvusvahelise noorsootöö võimaluste suurem kasutamine ja teavitamine läbi erinevate valla asutuste.

Konkreetsamad eesmärgid ja väljakutsed on arengukavas välja toodud alajaotustes ""noortekeskused"" ja ""huviharidus ja -tegevus"". Vaata lähemalt:

https://www.riigiteataja.ee/aktiis/4040/9202/0006/Lisa_1_Saue%20valla%20arengukava_2020.pdf#

4.1.2. Noorsootöö prioriteetide seadmisel on lähtutud KOV noorte olukorrast ja vajadustest ning konkreetse piirkonna eripärast

Prioriteetid on paika pandud lähtuvalt võrgustiku liikmete poolt välja toodud vajadustest. 2020. aasta alguses toimus võrgustiku kohtumine, kus osalesid kõikide valla noortekeskuste töötajad, koolide

huvijuhid ning huvikoolide esindajad, kelle koostöö tulemusel on sõnastatud arengukavasse väljakutsed. Lisaks on arvesse võetud ka eelmise kvaliteedihindamise tulemused.

Noore tegelikest vajadustest ning väljakutsetest lähtuv koordineeritud ja eesmärgikindel tegutsemine erinevates eluvaldkondades ehk lõimitud noortepoliitika. Noortepoliitika peamised toimealad on noorsootöö, sotsiaal-, tööhõive-, tervise-, kultuuri-, pere- ja kuriteoennetuspoliitika. Saue vallas jälgime, et noorel oleks piisavalt võimalusi eneseteostuseks ja arenguks erinevates valdkondades (huvitegevuse mitmekülgsed võimalused).

4.1.3. KOV noortepoliitika peegeldab lõimitud noortepoliitikat

Toimib koostöö erinevate valdkondade spetsialistide vahel, loomaks noortele parimaid tingimusi (ettevõtted töömalevas, erinevad toetused laagrites või huvitegevuses osalemiseks, igakülgne infovahetus, koostöö noorsoopolitseiga, valla haridusosakonna tugispetsialistid toetavad erilisi noori), toimib koostöö noorsootöö- haridus- ja kultuuriasutuste vahel, mitmed noortetoad asuvadki kultuurimajadega või koolidega ühes hoones; toimib koostöö peredega - kaasatakse peresid erinevatele noorteüritustele, matkadele. Noorte huvihariduses ja huvitegevuses osalemise soodustamiseks on Saue Vallavolikogus vastu võetud järgmised määrused: Saue valla laste ja noorte huvitegevuse toetamise kord erahuvikoolides ja eraspordiklubides <https://www.riigiteataja.ee/akt/405012019026>; Saue valla erivajadustega laste ja noorte huvihariduse ja huvitegevuse toetuse eraldamise tingimused ja kord <https://www.riigiteataja.ee/akt/403032020039>; Saue valla toimetulekuraskustes perede laste ja noorte huvihariduse ja huvitegevuse toetuse eraldamise tingimused ja kord <https://www.riigiteataja.ee/akt/402092020002>

4.2. KOV noorsootöö toimub kirjaliku tegevuskava alusel

4.2.1. KOV-l on olemas kirjalik noorsootöö tegevuskava, mis määratleb muu hulgas KOV noorsootöö eesmärgid, elluviidavad tegevused, tegevusvahendid, tegevuste eest vastutajad ja tulemuste hindamise mõõdikud

Eraldi tegevuskava ei ole, prioriteedid ja väljakutsed on kirjas valla arengukavas.

4.2.2. Noorsootöö tegevuskava täitmist jälgitakse pidevalt

Pole kava, mida jälgida. Jälgime arengukava.

4.3. Noori kaasatakse otsustetegemise protsessi

4.3.1. Noored on kaasatud KOV noorsootöö tegevuste ja rahastamise kavandamisse ja kujundamisse

Kuna Saue vallas ei ole ametlikku noortevolikogu, siis toimub noorte kaasamine pigem kaudselt läbi noorsootöötajate ja koolide. Noortelt saadakse igapäevase töö käigus infot, mis edastatakse otsustajatele erinevate koosolekute jm kanalite kaudu. Õpilasesinduste kaudu saavad noored kaasa rääkida koolielu puudutavatel teemadel. Loomisel on ülevallaline õpilasesinduste esindus, mis hakkab regulaarselt koos käima ning kellelt saame küsida sisendit erinevate otsuste tegemisel.

4.3.2. KOV (noortepoliitika toimealade ülesannetega) ametnikud oskavad kaasata noori ja noorsootöötajaid ning valdavad sobivaid meetodeid

KOV ametnikud eriti noori ei kaasata, sest ei näe selleks vajadust. Kuna me pole seda mõõtnud, siis ei oska ka väita, kas nad oskavad või ei oska noori kaasata ning mis tasemel need oskused on.

4.3.3. Noortega konsulteeritakse järjepidevalt kõikidel noortepoliitika toimealadel (noorsootöö, tööhõivepoliitika, tervisepoliitika, kultuuripoliitika, sotsiaalpoliitika, perepoliitika, kuriteoennetuspoliitika, keskkonna valdkond jt)

Noortega ei konsulteerita järjepidevalt kõikidel noortepliitika toimealadel.

4.3.4. Eksisteerib läbimõeldud kord osalejate ja kaasajate tunnustamiseks (nt preemiad, tiitlid, tänukirjad, üritused, meediakajastus jt)

Saue vallas on välja töötatud ""Saue valla tunnustamise avaldamise kord"" (<https://www.riigiteataja.ee/akt/407122018034>).

Tunnustusi jagatakse järgmistes valdkondades:

- „Saue valla aasta tegu“
- „Aasta sädeinimene“
- „Aasta vabatahtlik“
- „Aasta ettevõtja“
- „Aasta vabaihendus“
- „Aasta sportlane“ või „Aasta võistkond“
- „Aasta loomeinimene“
- „Tegus noor“
- „Aasta noorettevõtja“
- „Noorte lemmik“
- „Aasta abistaja“
- „Aasta noorsportlane“

4.3.5. Eri siht- ja vanuserühmadesse kuuluvate noorte (sh väiksemate võimalustega noorte, töötavate noorte, töötute noorte, noorte lapsevanemate jt) jaoks on loodud sobivad osalemisvõimalused

Saue valla noortekeskused ja huviringid on avatud kõikidele noortele seadmata tingimusi nende taustale või erivajadustele. Välja on töötatud erinevad toetusmeetmed (rahalised toetused, transpordivõimalused, ruumide ja vahendite kasutamise võimalused). Noorte vanusegrupi esindaja on volikogus. Töötavad noored saavad kaasa rääkida läbi sotsiaalmeedia gruppide. Seda võimalust kasutatakse väga aktiivselt väga erinevate noortegruppide poolt.

4.4. Olemas on professionaalsed ja motiveeritud noorsootöötajad

4.4.1. KOVis töötavad kvalifitseeritud (noorsootöö erialade kõrghariduse ja/või noorsootöötaja kutsetunnistusega) noorsootöö spetsialistid

Kõikidel saue noortekeskuse ja selle allüksuste töötajatel on noorsootöötaja kutsetunnistus (va Ääsmäe Noortekeskus), treeneritel on kutsekvalifikatsioon ning nad täidavad seadusest tulenevaid nõudeid järgides noorsootöötaja kutse-eetikat.

4.4.2. Noorsootöötajad (sh noorsootööd teostavad vabatahtlikud) täidavad seadusest tulenevaid nõudeid

Kõikidel saue noortekeskuse ja selle allüksuste töötajatel on noorsootöötaja kutsetunnistus (va Ääsmäe Noortekeskus), treeneritel on kutsekvalifikatsioon ning nad täidavad seadusest tulenevaid nõudeid järgides noorsootöötaja kutse-eetikat.

4.4.3. Noorsootöötajad (sh noorsootööd teostavad vabatahtlikud) täidavad noorsootöötaja kutsestandardist tulenevaid ja muid tegevuse ohutusega seotud nõuded (nt noorte- ja projektlaagri juhataja ning kasvataja kvalifikatsiooninõudeid, suurema riskiga tegevuste puhul tegevuse ohutustehnika ja esmaabinõudeid, Euroopa Noorte Info ja Nõustamise Agentuuri Eryica nõudeid, nõustaja kutsestandardi nõudeid)

Kõikidel saue noortekeskuse ja selle allüksuste töötajatel on noorsootöötaja kutsetunnistus (va Ääsmäe Noortekeskus), treeneritel on kutsevalifikatsioon ning nad täidavad seadusest tulenevaid nõudeid järgides noorsootöötaja kutse-eetikat.

4.4.4. Noorsootöötajad (sh vabatahtlik noorsootöö personal) täiendavad end järjepidevalt erialakursustel ja täienduskoolitustel. KOV-l on läbimõeldud koolituskord

Noorsootöötajad osalevad nii üleriigilistel koolitustel, erinevate projektide raames ning vajadusel vald tellib ise koolituse sisse.

4.4.5. KOV tunnustab regulaarselt noorsootöötajaid tehtud noorsootöö heade tulemuste eest (preemiad, tiitlid, tänukirjad, üritused, meediakajastus)

Saue vallas on välja töötatud ""Saue valla tunnustamise avaldamise kord"" (<https://www.riigiteataja.ee/akt/407122018034>).

Tunnustusi jagatakse järgmistes valdkondades:

- „Saue valla aasta tegu“
- „Aasta sädeinimene“
- „Aasta vabatahtlik“
- „Aasta ettevõtja“
- „Aasta vabaihendus“
- „Aasta sportlane“ või „Aasta võistkond“
- „Aasta loomeinimene“
- „Tegus noor“
- „Aasta noorettevõtja“
- „Noorte lemmik“
- „Aasta abistaja“
- „Aasta noorsportlane“

4.5. Noorsootööd pakkuvad asutused on noortele ligipääsetavad ja hästi varustatud

4.5.1. Noorsootööd pakkuvad asutused paiknevad mõistlikul kaugusel noore elukohast

Asutused paiknevad halduskeskustes, mis ei pruugi hajaasustusega külates olla noorele piisavalt lähedal. Paljudes kohtades on kodu lähedal külakeskused, kus noored toimetavad (Laitse, Ellamaa, Lehetu, Maidla, Tuula, Hüüru, Vanamõisa, Jõgisoo). Lisaks on parema osalemise tagamiseks käivitatud spetsiaalsed bussiliinid.

4.5.2. Noorsootööd pakkuvatele asutustele on juurdepääs tagatud ka erivajadustega noortele

Noorsootööd pakkuvad asutused on valdavalt ligipääsetavad ka erivajadusega noortele.

4.5.3. KOV on arvestanud transpordikorralduses noorsootööd pakkuvate asutuste asukohtade ja lahtiolekuaegadega

Transpordikorralduse planeerimisel on eelkõige arvesse võetud koolides toimuvat huvitegevust.

4.6. Toimub kaasaegsete ja uuenduslike meetodite ja keskkondade rakendamine noorsootöös

4.6.1. KOV arendab nüüdisaegseid ja uuenduslikke keskkondi noorsootöö jaoks ning soodustab nende kasutuselevõttu

Noortekeskused/koolid tegutsevad oluliselt rohkem digitaalsetes keskkondades. Vajadusel rakendatakse mobiilset noorsootööd. Kriisajal "patrullisid" noorsootöötajad tänavatel ning teavitasid noori viiruse ohtlikkusest ja palusid neil mitte suurtesse kampadesse koguneda. Kevadine kriisaeg näitas, et Saue valla noored ei olnud väga altid nn veebinoortekas osalema. Püüame siiski noortega

kaasas käia, jagame infot ja jälgime noori instagramis ning kaalume ka noortekeskusele tiktoki kasutaja loomist. Osad noorsootöötajad seda juba kasutavad, kuid asutuse oma veel ei ole. Samas ei saa väita, et KOV uuenduslikke keskkondi loob - pigem läheneb iga huviringi juhendaja/noortejuht selliselt nagu parasjagu vaja on. Laagri piirkonnas on avalikku ruumi rajatud palju mõnusaid ja ka harivad olemise kohti, Saue linnas on suur populaarne skatepark, välitrenazöörid, välilauatennise laudad. Noori ja lapsi on planeerimisse kaasatud läbi kavandikonkursi - missugune võiks olla uus mänguväljak ja mis elemente see peaks sisaldama. Ka väiksemates kohtades on avalikud ruumid aina enam planeerimisel ja noori sellesse protsessi kaasatud (Laitse, Riisipere).

4.7. Regulaarselt uuritakse noorte, sh NEET ja tõrjutusriskis noorte vajadusi, huvisid ja rahulolu noorsootööga ning antakse ja kogutakse tagasisidet. Saadud teadmisi rakendatakse noortepoliitika kujundamisel.

4.7.1. Regulaarselt kogutakse andmeid noorte, sh NEET ja tõrjutusriskis noorte ja noorsootöö kohta (nt noorte osavõtu, töötajate, vabatahtlike, tegevuste tulemuste, juhendmaterjali jms kohta)

Noortekeskustes on kasutusel logiraamat, mis annab ülevaate noortekeskuste külastatavusest. Huviringide tegevused ja osalused dokumenteeritakse nii noortekeskustes kui koolides-huvikoolides. Statistilisi ja konkreetseid andmeid vahendab huvihariduse ja huvitegevuse registreerimiseks kasutusel olev ARNO süsteem.

4.7.2. Regulaarselt tehakse uuringuid noorte, sh NEET ja tõrjutusriskis noorte vajaduste ja huvide kohta info kogumiseks

NEET noored ei ole Saue vallas hetkel kaardistatud ning konkreetsetelt sellele sihtgrupile suunatud tegevusi vallas ei toimu.

4.7.3. Regulaarselt uuritakse noorte rahulolu noorsootöö tegevuste/teenuste kvaliteediga

Koolides viiakse läbi regulaarseid rahulolu-uuringuid, noortekeskustes mitte. Regulaarseks uuringuks võib pidada ka käesolevat kvaliteediruuringut, mis annab ülevaate noorte arvamusest ja rahulolust ning mida me regulaarselt iga kolme aasta järel läbi viime.

4.7.4. Kogutud andmeid noorte huvide, vajaduste ja rahulolu kohta analüüsitakse ning selle põhjal viiakse läbi parendustegevusi

Andmeid, mida me kogume, me ka jälgime ja analüüsime. Huvikoolid uurivad rahulolu ja ideid uute tegevuste algatamiseks ning arvestavad noorte soovidega. Noortekeskus jälgib oma sihtgruppi, millisel ajal millised noored rohkem noortekeskust külastavad ja pakuvad vastavaid tegevusi. Samuti planeerime konkreetseid samme nende noorte kaasamiseks, keda vähem näha on.

4.7.5. Noored saavad mõistliku aja jooksul tagasisidet nende ettepanekutega arvestamise/mittearvestamise kohta

Noortele tagasiside andmine ei ole süsteemne. Kui nad on millegi kohta arvamust avaldanud, siis hetkel ei ole kindlat korda, kui pika aja jooksul nad tagasisidet saavad oma arvamuse ja ettepanekute kohta. Võiks öelda, et võimalikult kohe, kuid alati ei pruugi see nii olla. See sõltub väga sellest, kellelt ja kuidas küsiti.

4.7.6. Toimib teadmispõhine noortepoliitika kujundamine

Andmeid, mida me kogume, me ka jälgime ja analüüsime ning nendest lähtuvalt planeerime edasisi tegevusi. Seda nii asutuste kui valla tasandil.

SAUE VALLA NOORSOOTÖÖ TUGEVUSED

Sisehindamismeeskond tõi hindamise käigus välja järgmised tugevused:

1. Saue vallas on väga head huvihariduse ja -tegevuse võimalused, mida pakuvad nii valla asutused kui eraettevõttjad. Väiksemates kohtades on küll võimalusi arvuliselt vähem, kuid neil on jälle sellised omapärased ja huvitavad võimalused, mida suuremates kohtades pole (ratsutamine, skulptuuriring Tauno Kangroga, Laitse Rallypark). Väiksemates kohtades on huvitegevus vältimatult seotud kooliga, samas, kui suuremates keskustes on võimalusi rohkem ja üldhariduskoolide osa huvitegevuse pakkumisel väiksem. Valla suuremates tõmbekeskustes on avatud noortetoad, mida juhitakse keskselt. See tagab võrdse kvaliteedi igas piirkonnas.
2. Noortel Saue vallas on olemas kõik võimalused oma ideede elluviimiseks - vajadusel aitab KOV neid nii ruumide, abistavate spetsialistide kui rahaliste ressurssidega.
3. Saue vallas on väga tugeval tasemel kodanikukasvatus, mida viiakse ellu läbi Kaitseliidu noorte kotkaste ja kodutütarde. Organisatsioon muutub iga-aastaselt populaarsemaks, sest noorte huvi ja soov sellega liituda järjest kasvab. Osaletakse nii kohalikel, piirkondlikel kui üle-eestilistel üritustel ja kohtumistel, võistlustelt tuuakse auhindu. Noorkotkaste ja kodutütarde liikumine teeb suurepärase tööd ka erivajadusega lastega, kellele sealne konkreetne rutiin ja selged reeglid väga hästi sobivad. Saue Noortekeskusel on hea ettevalmistus, pädevus ja kogemus välisvabatahtlike vastuvõtmiseks ja nendega toimetamiseks.
4. Noori tunnustatakse nii ülevallaliselt kui näiteks koolides parimad õppurid saavad tunnustatud.
5. Tugevad õpilasesindused ja nende valmisolek teha koostööd ülevallaliselt.
6. Noortealgatused on toetatud nii rahaliselt kui mitterahaliselt.
7. Saue valla noortega töötavad spetsialistid läbisid käesoleva aasta alguses ühiselt noorteinfo teemalise koolituse, kust koorusid välja edasised plaanid ja tegevusvajadused. Noortekeskuse töötajad osalesid sel aastal Noorsootöö ABC koolitusel, kus läbiti ka noorteinfo teemaline osa.
8. Noorsootöö on valla arengukavas eraldi peatükina piisavalt põhjalikult sõnastatud. Prioriteetide seadmisel on lähtutud reaalsest olukorrast. Toimib hea koostöö erinevate tasandite vahel.
9. Saue vald tunnustab iga-aastaselt aasta noort ja noorte lemmikut.
10. Saue vallas töötavad tugevad spetsialistid. Vald väärtustab noorsootöötaja kutset ning motiveerib töötajaid kutset taotlema. Vald tunnustab hea töö eest oma töötajaid rahaliselt läbi hallatavate asutuste eelarvete. Noortekeskusel on hea koostöö teiste noortekeskustega üle Eesti.
11. Saue vallas tegelevad noortega nii koolid, noortetoad (halduskeskustes) kui külaseltsid. Noortekeskus aitab vajadusel külaseltsel nõu ja jõuga, et kvaliteet üle valla oleks ühtlasem.
12. Saue vald on tugev KOV, mis arvestab väga oma kodanike arvamusega. Seda igas eagrupid. Kui noortel ikka mõte on ja nad tahaksid väga kuhugi mõnda atraktsiooni, siis me selle ka ära korraldame. Näiteks Saue linnas asuv skatepark on puhtalt noorte omaalgatusel baseeruv rajatis.
13. Saue vald kasutab noorsootöö dokumenteerimiseks konkreetseid kvaliteetseid süsteeme nagu arno.ee ja ANK logiraamat.

SAUE VALLA NOORSOOTÖÖ ARENDUSVAJADUSED

Enesehindamise käigus jõudsid sisehindajad järgmiste arendusvajadusteni:

1. Välja tuleks töötada noorsootöö kvaliteedi hindamise ja noorsootööga rahulolu hindamise süsteem.
2. Selleks, et õpetada noortele digivahendite tarka kasutamist, tuleb seda kõigepealt õpetada noorsootöötajatele, õpetajatele, lapsevanematele.
3. Noortealgatusfondi kohta tuleks teha suuremat teavitustööd, sest paljud noored ei pruugi sellest võimalusest teadlikud olla.
4. Arendamist vajab rahvusvahelise noorsootöö laiaulatuslikum teavitamine ning sellealaste projektide sagedasem läbiviimine.
5. Puudub ühtne väljatöötatud tunnustamise süsteem just noortele.

6. Ei ole läbimõeldud töötavat süsteemi mitteformaalse õpikogemuse tunnustamiseks ja arvestamiseks formaalõppes.
7. Noortevolikogu loomine või süsteemi loomine noorte kaasamiseks otsustusprotsessidesse.
8. Teadlikum teavitustegevus erinevate noortealgatusfondide olemasolust.
9. Ülevallaline noorteinfo süsteem, mis muuhulgas sisaldaks huvitegevuse kohta käivat koondinfot.
10. Mingil kujul võrgustikutöö peaks ja võiks siiski olla regulaarne ja konkreetsetel alustel välja töötatud.
11. Suurem noorte kaasamine dokumentatsiooni väljatöötamisse ja prioriteetide sõnastamisse.
12. Noorte kaasamine otsustusprotsessidesse tuleb läbi mõelda ning välja töötada asjakohane süsteem, kuidas seda regulaarselt ja efektiivselt teha. Teadlikum, süsteemsem ja regulaarsem noorte kaasamine, neilt sisendi kogumine.
13. Noorsootöötajate tunnustamise kord.
14. Regulaarsete rahulolu-uuringute läbiviimine lisaks koolidele-huvikoolidele ka noortekeskuses.

VÄLISHINDAJATE TAGASISIDE

Välishindajad tutvusid kogutud tõendusmaterjaliga pärast seda, kui sisehindajad olid need kokku kogunud ning välishindajatele edastanud. Välishindajad käisid kõik tõendid ja info eesmärkide kaupa läbi ning lisasid omapoolsed kommentaarid. Vajadusel küsisid nad sisehindajatelt ka lisaküsimusi, kui mõni asi selgusetuks jäi. Lisaks eesmärgipõhiste kommentaaridele andsid välishindajad ka kokkuvõtlikku tagasisidet.

Välishindamisest selgunud KOV noorsootöö peamised tugevused (tooge välja 3 kõige olulisemat)

- 1) Saue vallas on palju ja mitmekülgseid huvihariduse ja huvitegevuse võimalusi noortele, sh on mõeldud ka valla äärealade noortele.
- 2) Noored on valla arengutes määratletud olulise sihtgrupina ja noorsootöö arengutesse lähenetakse strateegilise planeerimisega.
- 3) Vallas on erinevad vajalikud noortega tegelevad spetsialistid, noortekeskustes väärtustatakse noorsootöötaja kutse olulisust, mis on kvaliteetse teenuse pakkumise juures oluline. Noored on aktiivsed kaasa lööma, omaalgatuslike projekte ja ideid ellu viima. Valla arengukavas on välja toodud noorsootöö eesmärgid, mis on heaks aluseks noorsootöö prioriteetide seadmiseks ja tegevuskava koostamiseks. Koolides tegutsevad aktiivsed õpilasesindused.

Välishindamisest selgunud KOV noorsootöö peamised arendusvajadused (tooge välja 3 kõige olulisemat)

- 1) Süsteemse noorte osaluse ja kaasamise suurendamine, sh sobivate osalusvormide loomine.
- 2) Süsteemse noortevaldkonna koostöö ellukutsumine ning noortevaldkonna esindajate kaasamine võrgustikku.
- 3) Vallaülese noorsootöö tegevuskava loomine. Luua süsteem mitteformaalses õppes, sh noorsootöös omandatud pädevuste arvestamiseks kooliõppes ning kogemuste kirjeldamine, näiteks luua

vabatahtliku pass, milles leiaks kajastamist kogemused. Seeläbi on noortel parema positsiooni andmiseks tööturule sisenemisel.

Üldhinnang ja kokkuvõte

Saue valla noorsootööd võib hinnata heaks ja noortel on enesearenguks mitmekülgsed arendavad võimalused. Peamisteks välishindajate parendustegevuste märksõnadeks olid süsteemsuse ja teadmispõhisuse (sh noorte tagasiside) suurendamine ning noorte suurem kaasatus ja osalus otsustusprotsessidesse kõigil tasanditel. Rohkem tähelepanu võib pöörata ennetustegevustele ja suuremat tuge vajavatele noortele enesearengu ja eneseleidmise võimaluste loomisele, milleks on suurepärased võimalused avatud noortekeskustes ja noortetubades. Positiivsena tõstame esile, et noortekeskused on võtnud vedada noorteinfo teenuse arendamise ja soovitage siia protsessi kaasata koolid, huvikoolid ja kõik noortega kokkupuutuvad asutused ja organisatsioonid. On ju eesmärk, et noor osaleks erinevates enesearendamise võimalustes ja selle suunajaks peab olema iga noorega kokku puutuv spetsialist. Noortega tegelevad spetsialistid vajavad selleks aga koolitusi ja tuge, sh kervisioonide, supervisioonide ja coachingu näol. Vaadata, üle, kas noorsootöötajaid on tunnustatud piisavalt ja kaaluda eraldi tunnustus- ja motivatsioonipaketi ülevaatamist. Saue vallas on noortele mitmekülgsed võimalused ja professionaalsed spetsialistid ning selle potentsiaali paremaks ärakasutamiseks tuleb kasuks tõhustada süsteemset koostööd nii noortevaldkonnas formalharidusega ja ka sotsiaalvaldkonnaga.

KOKKUVÕTE NOORTE KÜSITLUSEST

Vastajate sooline ja vanuseline jaotus

Nii 7-12 aastaste vastajate (N 59% ja M 41%) kui ka 20-26 aastaste vastajate (N 82.9% ja M 17.1%) hulgas oli rohkem vastanud naissoost noored, kuid 13-19 aastaste (N 49,2% ja 50,8%) seas oli rohkem meessoost vastajaid.

Vanuseliselt oli kõigis kolmes vanusegrupis kõik vanused esindatud. 7-12 aastaste seas näitasid suurimat aktiivsust 12 aastased noored, 13-19 aastaste seas aga 13 aastased ja 20-26 aastaste seas 26 aastased.

Elukoht

253 noort elab piirkonnas Laagri/Möldre/Alliku/Koidu/Tännassilma.

164 noort elab Saue linna ja Vanamõisa piirkonnas.

106 noort elab piirkonnas Ääsmäe/Maidla/Pällu/Pärinurme/Tagametsa.

45 noort elab piirkonnas Kernu/Haiba/Mõnuste/Kirikla/Kohatu/Kustja.

35 noort elab Riisipere ja Ürjaste piirkonnas.

33 noort elab piirkonnas Jõgisoo/Tuula/Aila/Koppelmaa/Valingu.

16 noort elab piirkonnas Ruila/Laitse/Allika/Muusika/Kaasiku.

16 noort elab ka Turba/Ellamaa/Lehetu/Tabara piirkonnas.

15 noort elab Hüüru/Kiia/Pühaküla/Vatsla piirkonnas.

Õppimine ja töötamine

20-26 aastastele noortele esitati küsimus õppimise ja töötamise kohta. 35-st 19 noort (54.3%) ainult töötavad. 12 noort (34.3%) nii õpib kui ka töötab ja 4 noort (11.4%) ainult õpib. Küsitlusele vastanute hulgas ei lnud ühtegi, kes ei töötaks ega õpiks.

Osalemine noorsootöös

7-12 aastastest vastanutest osaleb noorsootöös 204 noort (64.8%) ja 111 noort (35.2%) ei osale enda hinnangul noorsootöös.

13-19 aastastest osaleb noorsootöös 210 noort (59%) ja ei osale 146 noort (41%). Kuna küsimustiku koostamisel on tekkinud viga, nimelt ei ole küsimus pandud kohustuslikuks ja seetõttu on puudu 12 noore vastus sellele küsimusele. Sellele küsimusele vastas 356 noort, aga kogu küsimustikule oli vastajaid 368.

20-26 aastastest osaleb noorsootöös 13 noort (37.1%) ning noorsootöös ei osale 22 noort (62.9%).

Osalemine trennis või huviringis

273 noort (86.7%) vanuses 7-12 osalevad mõne trenni või huviringi tegevuses. Sama vanuseid vastajaid, kes ei osale ringi ega trennide tegevuses on 42 (13.3%).

13-19 aastastest noortest osaleb 289 vastajat (78.5%) trennide ja huviringide tegevustes. Trennides ja huviringides ei käi 79 vastajat (21.5%).

18 noort (51.4%) vanuses 20-26 osaleb trennide ja huviringide tegevustes ja 17 noort (48.6%) ei osale mitte kummaski tegevuses.

7-12 aastastest noortest käib kunsti või käsitööringis/kunstikoolis 63 vastanut. Muusikaringis/muusikakoolis käib 45 vastanut. Tantsuringis/tantsukoolis käib 72 vastanut.

Näiteringis/näitekoolis käib 19 vastanut. Sporditrennis/spordikoolis käib 167 vastanut. Tehnikaringides käivad 20 noort. Loodusringis käib 16 noort. Puutöö ringis käib 9 noort. Filmiringis käib 5 noort. Rahvatantsus käib 4 ja ratsutamas 2 noort.

Peamisteks põhjusteks, miks ei käida trennis või huviringis et pole aega nende jaoks või pole huvi. Toodi välja ka et on kaugel ja pole sobivat trenni või ringi, kus käia.

Peamiselt toodi välja ringe, mida tahetakse oma kodukohta järgmist: erinevaid pallimänge(võrk-, korv-, jalg-, sulg-, käsi-, rahvastepall), ratsutamist, iluvõimlemist, robootikat, kunsti või meisterdamisringi, vibu, poksi, kitarri, ujumistdiscgolfi, lauatennist.

13-19 aastastest noortest käib 17 noort kunsti- või käsitööringis/kunstikoolis. Muusikaringis/muusikakoolis käib 62 noort. Tantsuringis/tantsukoolis käib 42 noort. Näiteringis/näitekoolis käib 11 noort. Sporditrennis/spordikoolis käib 186 noort. 14 noort käib tehnikaringis. 8 noort käib jõusaalis, loodusringis käib 3 noort. 5 noort osaleb noorkotkaste ja kodutütarde tegevuses.

Peamisteks põhjusteks miks huviringides ega trennides ei käida on huvi puudus ja pole aega. Lisaks toodi välja ka et huvipakkuvat tegevust pole kodukohas või muutuvad need peale mingit aega igavaks.

Noorte hinnangul võiks nende kodukohas olla järgmised trennid: pallimängus (võrk-, korv-, jalg-, ja sulgpall), surfi trenni, cheerleadingut, keelte ringi, kunsti, saalihokit, poksi, taekwondo, näitlemine, võistlustants, airsofti.

20-26 aastastest noortest tegeleb 20 spordiga, 7 tantsuga ja 6 muusikaga. Kunsti ja/või käsitööga 7 noort. Tegeletakse teatri, tehnika ja loodusega, koertega, fotograafiaga, jõusaaliga, riigikaitsega ja lauamängudega.

Osalemine noorteüritustel

7-12 aastastest noortest osales 2020 aastal mõnel noorteüritusel 188 noort (59.7%) ning 127 noort (40.3%) enda hinnangul ei osalenud noorteüritusel.

13-19 aastastest noortest osales 2020 aastal mõnel noorteüritusel 214 noort (58.2%). 154 noort (41.8%) aga ei osalenud sellel aastal noorteüritustel.

20-26 aastastest vastanutest osales 17 (48.6%) sel aastal mõnel noorteüritusel ja 18 noort (51.4%) ei teinud seda.

Osalemine laagrites

2020 aastal osales 7-12 aastastest vastajatest 156 noort (49.5%) laagrites ning 159 (50.5%) aga ei veetnud oma aega laagrites.

13-19 aastastest vastanutest osales veel vähem laagrites kui nooremad noored seda tegid. Nimel osales laagris 152 noort (41.3%) ning laagris ei käinud koguni 216 noort (58.7%).

Noortekeskuse külastamine

181 noort (57.5%) vauses 7-12 külastas sellel aastal mõnda noortekeskust. 134 noort (42.5%) ei külastanud noortekeskust.

13-19 aastaste vastajate hulgast külastas noortekeskust ainult 134 noort (36.4%) ning noortekeskust ei külastanud koguni 234 noort (63.6%).

20-26 aastaste seast külastas noortekeskust 13 noort (37.1%) ja noortekeskuses ei käinud 22 noort (62.9%).

Teadlikkus noorteühendustest ja noorteorganisatsioonidest

73 (23.2%) 7-12 aastast vastajat teab mõnda noorteühendust või -organisatsiooni ning 242 vastajat (76.8%) ei tea mitte ühtegi.

Noored teavad järgnevaid noorteühendusi ja -organisatsioone: Noortekeskus, Noored kotkad ja Kodutütred, Skaudid, Õpilasesindus, ELO, Eesti Noorte Tantsu Ühing.

13-19 aastaste vastajate seas on teadlikkus noorteühendustest ja -organisatsioonidest üpris madal, kuna 90 noort (24.5%) teab mõnda noorteühendust või -organisatsiooni, 278 noort (75.5%) aga ei tea mitte ühtegi neist.

Noored teavad järgnevaid noorteühendusi ja -organisatsioone: Saue Noortekeskus, Noored kotkad ja Kodutütred, Ääsmäe Noortekeskus Exit, Skaudid ja Gaidid, TORE, ENL, Õpilasmalev.

20-26 aastastest teab mõnda noorteühendust või -organisatsiooni 14 vastajat (40%) ning mitte ühtegi ei oska nimetada 21 vastajat (60%).

Noored teavad järgnevaid noorteühendusi ja -organisatsioone: YFU, Õpilasmalev, Üliõpilasmalev, Eesti noorteühenduste liit (ENL), Kodutütred ja noored kotkad, ELO, Eesti Noorte Arhitektide Liit, 4H, Gaidid ja Skaudid

Info kättesaadavus

Kõige rohkem saavad 7-12 aastased noored infot toimuvate sündmuste kohta oma pereliikmetelt (240 noort), seejärel sõpradelt (223 noort) ja koolist (222 noort). 154 noort leiab infot internetist ja 124 noort saab infot noorsootöötajalt. Lisaks toodi välja ka raadio ja TV.

Info kättesaadavust hindas heaks ja väga heaks 241 noort (76.5%). Rahuldavaks pidas info kättesaadavust 58 noort (18.4%) ning mitte rahuldavaks ja puudulikuks 16 noort (5.1%).

13-19 aastased saavad erinevalt noorematest peamiselt infot oma sõpradelt (306 noort). Seejärel on info leidmise kohaks internet (238 noort) ja siis tulevad perekond (229 noort) ja kool (217 noort), kust infot saadakse. 116 noort saab huvitavate sündmuste ja tegevuste kohta infot noorsootöötajalt.

Info kättesaadavust heaks ja väga heaks hindasid 257 noort (69.8%). Rahuldavaks peab info kättesaadavust 88 noort (23.9%) ning mitterahuldavaks ja puudulikuks peab info kättesaadavust 23 noort (6.3%).

20-26 aastased noored saavad hoopis internetist (30 noort) peamiselt infot toimuvate sündmuste ja tegevuste kohta. Populaarne infoallikas on ka sõbrad (21 noort), kellelt saab teada mis toimub. Lisaks internetile ja sõpradele saadakse infot ka töökaaslastelt (14 noort), pereliikmetelt (10 noort), koolist (10 noort) ja noorsootöötajalt (9 noort). Lisaks toodi välja, et infot saadakse ka Saue Valdurist.

Heaks ja väga heaks peavad info kättesaadavust 19 noort (54.2%) ja rahuldavaks 7 noort (20%). Mitterahuldavaks peab info kättesaadavust 9 noort (25.7%).

Kes aitab noort, kui on mure või küsimus tekkinud?

7-12 aastaste noorte seas on peamiseks aitajaks pereliige (285 noort). Peale pereliiget aitab sõber (195 noort) ja siis keegi koolist (169 noort). 91 noort on öelnud et teda aitab noorsootöötaja. Lisaks toodi välja ka interneti.

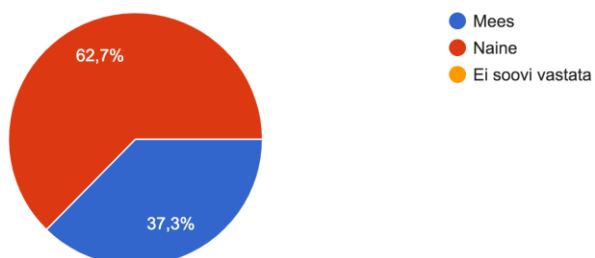
13-19 aastaste noorte seas on pealisteks aitajateks pereliikmed (303 noort) ja sõbrad (292 noort). Peale pereliikmete ja sõprade on abiks noortele ka keegi koolist (134 noort) ja noorsootöötaja (82 noort).

Pereliikmed (28) ja sõbrad (26) on 20-26 aastaste noorte pealisteks abistajateks. Lisaks on nõu ja jõuga olemas töökaaslased (16) ja keegi koolist (7). Lisaks on hea tugi ka samaealine noor.

KOKKUVÕTE NOORSOOTÖÖTAJATE KÜSITLUSEST

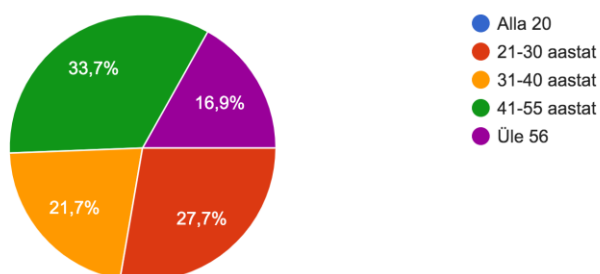
1. Sugu

83 vastust

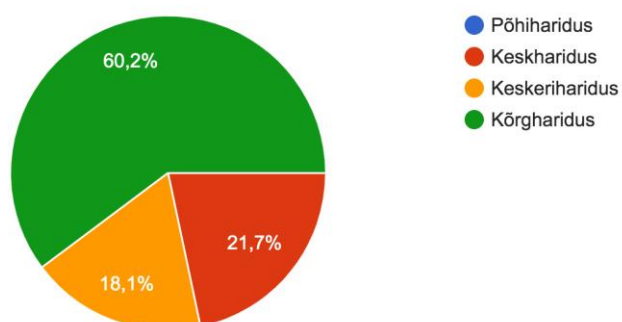
2. Vanus

83 vastust

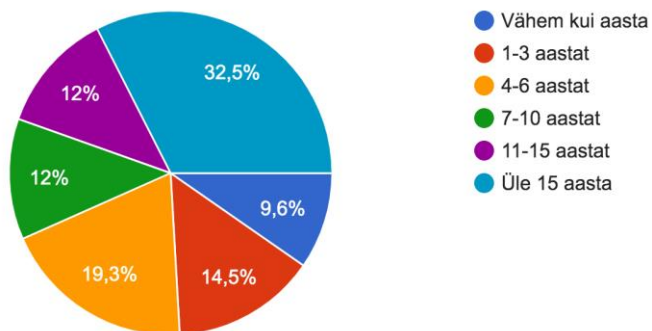
3. Haridus

83 vastust

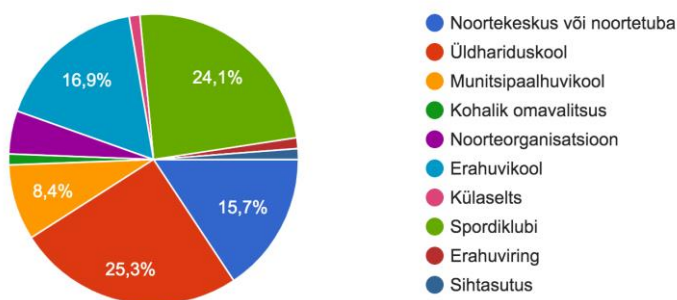
4. Tööstaaž noorsootöö valdkonnas

83 vastust

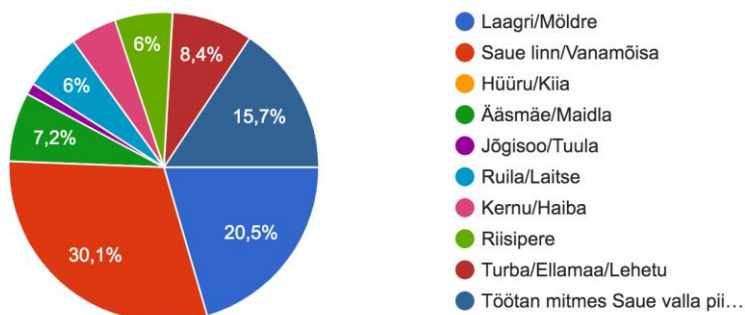
5. Millist tüüpi organisatsioonis Sa töötad?

83 vastust

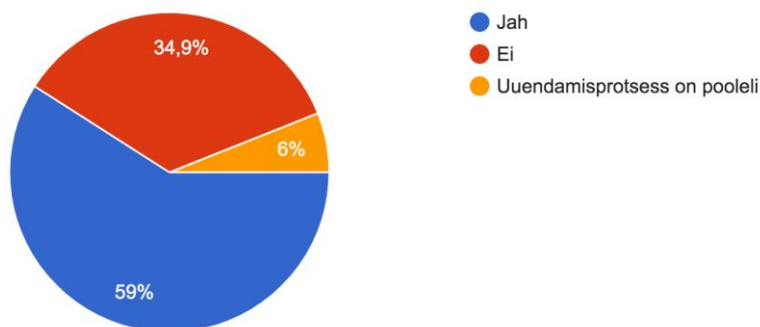
6. Millises Saue valla piirkonnas Sa töötad?

83 vastust

7. Kas Sul on kehtiv erialane kutsetunnistus?

83 vastust

49 inimesel (59%) vastanutest on olemas erialane kutsetunnistus. 29 inimesel (34,9%) ei ole erialast kutsetunnistust ning 5 inimesel (6%) on uuendamisprotsess pooleli.

83-st küsimustikule vastanust vastas küsimusele "Mis kutsetunnistus Sul on?" 55 inimest (66,3%).

55-st vastanust on meil kõige rohkem treeneri kutsega inimesi (20). Treeneri alla kuuluvad 4-7 taseme treenerid, lauatennise, korvpalli, ujumise, võimlemise, jujitsu, jalgpalli, ratsutamise, karate kui ka saalihoki treener. Lisaks on ka 2 tantsuspetsialisti kutset omavat inimest.

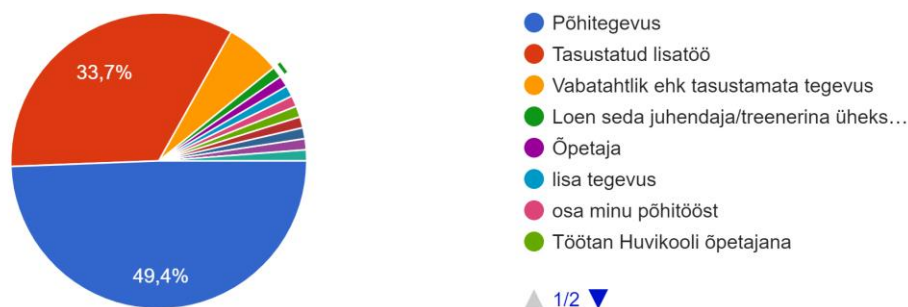
12 inimesel on ette näidata noorsootöötaja või laagrikasvataja või -juhataja kutse. Kolmel on laagrijuhataja kutse, kahel on kasvataja ja juhataja osakutse, üks laagri kasvataja, 5 neljanda taseme noorsootöötajat ja üks 6. taseme noorsootöötaja.

Vastanutest üheksal on olemas õpetaja kutse ja ühel sotsiaalpedagoogi kutse.

Lisaks on vastanute hulgas üks tarkvara arendaja, kujundaja ja Kaitseliidu kooli instruktor.

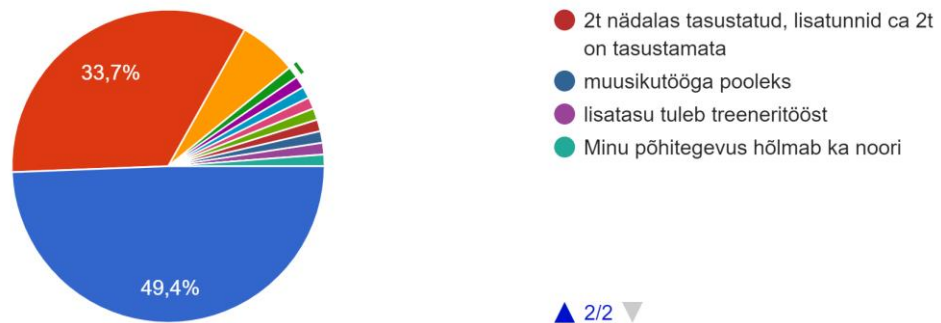
8. Kas noorsootöö on Sinu...

83 vastust

8. Kas noorsootöö on Sinu...

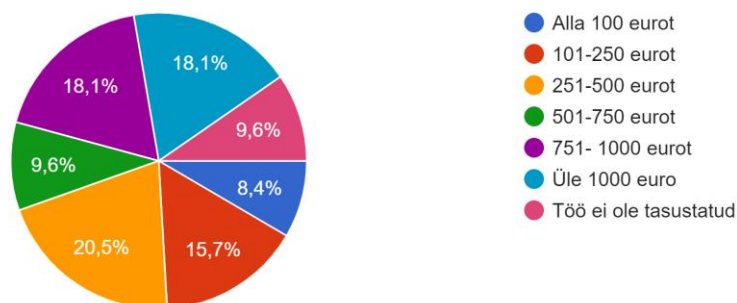
83 vastust

34 inimest 83-st töötavad täiskoormusega (1.0). 43 vastanut töötavad osalise koormusega, kellest 23 töötavad väiksema koormusega kui 0,5; 12 inimest töötavad 0.5 koormusega ja 7 inimest töötavad 0.75 koormusega. Lisaks töötab üks vastanu ka osalise koormusega, kuid täpsemad andmed kui väike on tema koormus puuduvad. Lisaks oli ära toodud ka ringijuhendamist 2 tundi nädalas ja võistluste korraldamist ja nendel käimist. Üks vastanu hindas oma koormust lausa 2.5 suuruseks.

10. Kui suur on Sinu netopalk (kättesaadav summa) noorsootöö eest ühes kuus?

83 vastust

Mis on Saue valla noorsootöös Sinu arvates täna hästi?

Siin küsimuses toodi välja kõige rohkem seda, et meie valla noortel on palju võimalusi oma vabaaja veetmiseks ja noortel on võimalus osaleda huvitegevuses ja ringide töös ka oma kodukoha lähedal ja seda spetsialistide juhendamisel. Hinnati seda, et meie vallas on mitmeid asutusi, kes tegelevad noortega (noortekeskused ja noortetoad, huvikoolid) ning hinnati seda, et noorsootöö on kättesaadav ka maapiirkondades. Nähti positiivsena, et vald toetab noorsootöö ja huvihariduse valdkonda ja on loonud võimalusi toetamiseks ka LTT valdkonda. Saue vallas on noortele loodud head tingimused nii hoonete, vahendite kui ka õues asuvate platside näol, et tegeleda meeldivate tegevustega.

Hinnati noorsootöö valdkonnas tegutsevate inimeste omavahelist koostööd ja info kiiret liikumist. Tuntakse, et vald toetab vastavas valdkonnas tegutsevaid inimesi ja valdkonnas tegutsevate inimeste omavaheline kokkusaamine on ainult suureks plussiks.

Mis on Saue valla noorsootöös Sinu arvates täna halvasti ja vajab parendamist?

Negatiivsena toodi välja vallas info liikumist. Nimelt toodi välja, et info ei liigu asutuste vahel piisavalt kiiresti või mitte üldse. Ka peeti silmas, et noorteinfot tuleks jagada süsteemselt ja sellealane platvorm oleks justkui puudu Saue vallas.

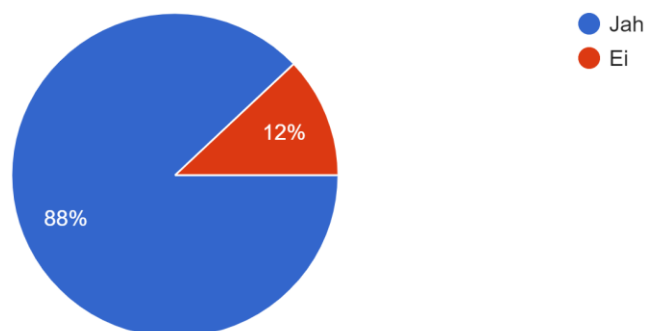
Negatiivsena tunnetatakse ka erinevat kohtlemist huvikoolide osas. Toodi välja, et toetuste/lisaraha jagamisel ei olda võrdsed ja eelistatakse üht teisele. Lisaks toodi välja, et kvaliteetse huvihariduse jaoks on vaja ka kvalifitseeritud juhendajaid/õpetajaid.

Ei tunta valla toetust noortevaldkonnas. Vallal puudub noorsootöö spetsialist, kes tegeleks noortevaldkonnaga. Toodi välja ka noorsootöötajate vähesust, et väikestes kohtades peab olema ainult üks inimene tööl ja sellega puudub noorel valikuvõimalus, kellega ta rohkem suhelda tahaks. Hetkel nähakse ka murekohana, et Laagris puudub noorsootöötaja, kes tegeleks noortega.

Suure miinusena nähakse tasulisi ringe. Kuna pere, kellel käib rohkem kui üks laps huviringis ei jaksa kahjuks osalustasude eest maksta ja seetõttu ei saa lapsed huviringides osaleda. Ringi tasud on liiga kõrged ja sealt edasi toodi välja ka, et ruumide rent on liiga kõrge, mis on ka üks põhjuseid, miks on ringi osalustasu kõrge.

13. Kas Sinu arvates on Saue vallas noortele piisavalt vaba aja veetmise ja huvihariduses, -tegevuses osalemise võimalusi?

83 vastust

Puudustena tuuakse välja liiga kõrget huviringide tasu, mille tõttu on vähenenud huviringides osalemine.

Maapiirkondades ei ole piisavalt võimalusi huvihariduses. Puuduvad piirkonnaülesed noorsootöö võrgustikud.

Siseruumides on võimalused piiritletud.

Probleemiks on hajaasustuse piirkonnas elavate noorte mittejäudmine noortekeskustesse, kuna peale kooli ei jää neil selleks piisavalt aega ega võimalusi.

Noortekeskuseid/noortetube peaks olema igas valla piirkonnas. Laagris puudub noortekeskus/noortetuba.

Kuidas kaasada oma töös noori, sh erivajadustega noori?

Noori kaasatakse peamiselt nendega rääkides ja neilt küsides, mida ja kuidas teha ning millised on nende mõtted. Üritustel kaasatakse neid ka korraldusmeeskonda. Koolis töötavad inimesed on kaasanud ka neid õpetamisesse ja tunni läbiviimisesse.

Välja toodi, et erivajadustega noori ei ole kaasatud või ei ole üldse noori kaasatud ja on ise asjad ära tehtud.

- *“Kuna olen noorsootööga seotud treenerina, siis loomulikult käib ühine arutelu nt sellel teemal, millistest võistlustest osa võtame, aga ka lihtsalt aeg-ajalt teeme trennis just neid mängu ja harjutusi, mida noored soovivad. Jalgpallis ei ole ära jagatud lapsi tava- ja erivajadusega - tulla võivad loomulikult kõik. Kuna olen ka õpetaja, siis puutun sageli igapäevaselt kokku ka HEV õpilastega. Jalgpallis on sageli näha, et HEV õpilased ei paista platsil kuidagi teisel viisil välja ning saavad trennides väga hästi hakkama.”*

Kust leida infot, mida noortele edastada?

Infot leitakse koolist, sotsiaalmeediast, e-mail, kodulehtedelt, juhendajatelt, stuudium, meedia, koolitustelt, erialastest foorumitest, raamatutest, kolleegidelt, mida jagatakse noorega ja tema vanemaga.

“Erinevatest kohtades: Valla poolt laekunud info, Eesti Noorsootöötajate Kogu poolt tulnud info, sotsiaalmeedia gruppide kaudu, mis noorsootöös moodustatud, SANA , Töötukassa (endine Rajaleidja)”

“Peamiselt saame oma organisatioone puudutavat infot instruktoritelt ja KL Peastaabist. Jagan ka FB uudiseid teistelt sidusrühmadelt- Päästeamet, PPA”

“*Erinevad interneti saidid: noorteinfo, peaasi, teeviit, Entk, Eank, rajaleidja, noorte tugila, valla koduleht, noortekeskused jne

*Erinevad infolehed, infomailid erinevatest asutustest.

*Suuline info töökaaslastelt, teistelt noorsootöötajatelt”

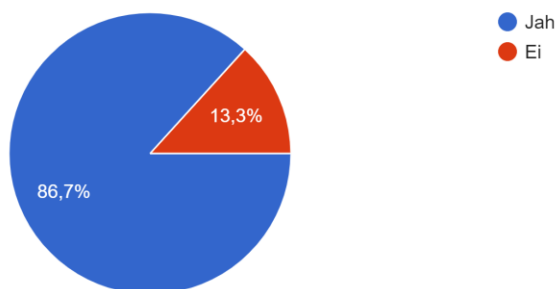
Mille põhjal otsustad, et edastatav info on usaldusväärne?

Info usaldusväärsuse üle otsustatakse nii, et uuritakse mitmest allikast, kontrollitakse allikat, kontrollitakse info väljastajat ja sisu korrektsust, kui info on edastatud ametiasutuste või spetsialistide poolt, läbi enda kogetud kogemuse.

- *“Lähtun kriitilisest mõtlemisest, uurin erinevaid allikaid ja teen koostööd valdkonna spetsialistidega”*
- *“Info usaldusväärsuse üle otsustan "subjektiivselt" - vastavalt oma veendumustele, eetilistele tõekspidamistele jne. Nt ma ei arva, et Maa on lame - järelikult lameda maa infot ma ei levita.”*
- *“Kui see saabub minu arvates usaldusväärsest allikast (ministeerium, Eesti Noorsootöö Keskus, Saue vald) või kui tegemist on meie enda infoga. Või tundub lihtsalt põnev võistlus/väljakutse/võimalus noorte jaoks.”*
- *“Püüan hinnata, kuidas see praktikas toimib. Autori, väljaande ja sisu asjakohasus ei pruugi alati kokku langeda.”*

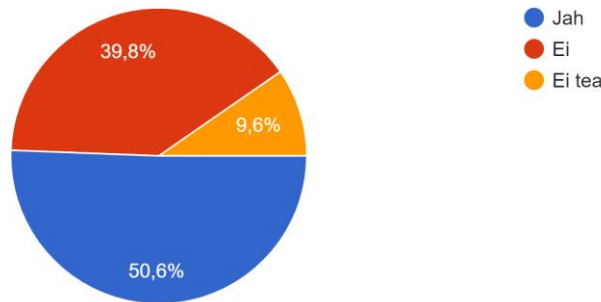
17. Kas Sinu arvates peaks olema Saue vallal noorteinfot koondav veebileht?

83 vastust

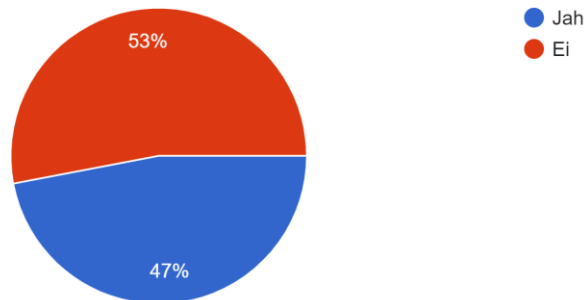
18. Kas töötad ka erivajadusega noortega?

83 vastust

19. Kas Sul on piisavalt oskusi ja teadmisi erivajadusega noortega töötamiseks?

83 vastust

Millist tuge/koolitust vajad töös erivajadusega noortega?

Tuge vajatakse suhtlemisel ja ka lapsevanema tugi on oluline. Koolitusi teemal erivajadusega noored ja kuidas nendega tegeleda. Tuge spetsialistidelt kui ka kolleegidelt.

- “Kuna mul puudub ka noorsootöö alane haridus, siis tunnen, et tihti jääb erivajadustega lapse probleemide lahendamisel mul puudu oskusest, mis aitaks probleemi teket ja suurust lapse jaoks mõista. Selle tõttu võtab ka lahendamine kauem aega.”
- “Oma erialaga siduv valdkond. Oleme korraldanud Muusikateraapia valdkonna loenguid. Võiks olla erivajadustega noortega tegelev muusikavaldkonna spetsialist vallas. Soovin ise areneda ja täiendada enda teadmisi.”
- “Erinevad meetodid kuidas töötada erivajadusega noorega, milliseid vahendeid oleks vaja erivajadusega noorele, kuidas paigutada ruum nii, et ka erivajadusega noorel oleks seal hea olla. Kuidas kaasata erivajadusega noori ja tava noori omavahel koostööd tegema.”

- *“HEV noortel võiks olla tugiisikud, kes noort ka noorsootöö tegevustes toetaksid. Samuti võiks teadvustada lapsevanematele/eestkostjatele, et kui noorsootöötajatele rääkida noore erivajadusest (või noor ise räägiks), sest siis saab noorsootöötaja tõhusamalt toetada noort.”*
- *“Peamised erivajadused on HEV õpilastel. Erinevate aspektide koolitusi on üsna mitmeid olnud. Samas on olen olnud ka koolitustel, kus olen avastanud, et ohoh, seda ma ei teadnudki, et mul võiks vaja minna, jube hea, et siia koolitusele sattusin. Seega - üllatavaid koolitusi võiks olla.”*

Kuidas hinnada oma töö tulemuslikkust? Kuidas tead, et püstitatud eesmärgid said täidetud?

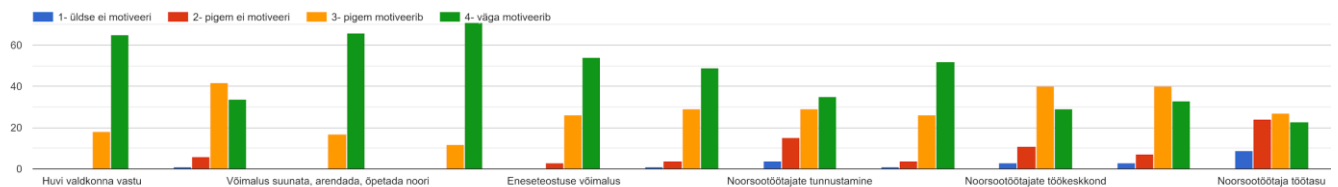
Oma tööd hinnatakse audiovisuaalsel meetodil, aasta jooksul õpitu on kinnistunud ja ka võistlused on hea tagasiside koht, sisetunde põhjal ja kas noored on rahul, päris olukorras hakkama saamine (kui on nt päästetud kellegi elu), reflekteerimine nii noortega kui ka kolleegidega, läbi eneseanalüüsi, töö tulemuslikkust näitab see, kui noor tuleb ja räägib, et oled tema tegemistes midagi kunagi õigesti teinud, tulemuslikkust ja hea töö tunnuseks on huviringis osalevate noorte arvu suurenemine.

- *“Kui hooaja algusest lõpuni on lapse/noore osas toimunud nähtav areng ja on omandatud oskused, mis said eesmärgiks seatud. Tihti kinnitavad tulemusi ka just võistlused ning väga toredad on need hetked, kui laps/noor ise ütlema tuleb (+ka lapsevanem).”*
- *“Hindan huviringides käivate laste arvu põhjal. Kui ringi tulnud laps kevadeni rõõmsalt osaleb, siis on kõik hästi. Lapsed annavad vahetut tagasisidet ja teevad julgelt ettepanekuid. Vahel harva kuulen lapsevanematelt ka häid sõnu. Kolleegidega vahetan kogemusi ja see annab ka mingi suuna ja peegli.”*
- *“Jälgin, vaatlen, suhtlen nii kolleegide kui klientidega ning saadud info põhjal teen järeldusi. Kui tagasiside mõnele ettevõtmisele on läbinisti positiivne, siis võib rahul olla ja eesmärgid täidetuks lugeda. Kui ka ei ole nii positiivne, siis võivad eesmärgid ikka täidetud olla ja tagasiside põhjal võib õppida edaspidiseks.”*
- *“1. Alustades sellest, et tuleb püüda panna võimalikult selged sihid enne tegevuse algust, siis on hiljem lihtsam ka vaadata, kas eesmärgid on täidetud*
- *2. Hinnata ei saa ainult käegakatsutavat või karikat tõstvat tulemust, vaid ka milline on õhkkond grupis, suhtumine jms. detailid”*
- *“minu valdkonnas on kaks suuremat mõõdikut: kuidas lastel läheb laulukonkurssidel ja kui hästi ületavad nad muusikakoolide sisseastumiseks konkursilävendit olles meie juures*

ettevalmistuse saanud. Kuna tegutseme õppekava silmas pidades, siis püstitatud eesmärged ja nende täitmist on lihtne mõõta omandatud oskuste ja taseme ja saavutuste järgi.”

Palun hinda, kuivõrd motiveerivad Sind praeguses töös noortega alljärgnevad tegurid:

22. Palun hinda, kuivõrd motiveerivad Sind praeguses töös noortega alljärgnevad tegurid:

1 - üldse ei motiveeri; 2 - pigem ei motiveeri; 3 - pigem motiveerib; 4 - motiveerib väga

Huvi valdkonna vastu: 4 - 65in; 3 - 18in.

Võimalus arendada noorsootöö valdkonda: 4 - 34in; 3 - 42in; 2 - 6in; 1 - 1in.

Võimalus suunata, arendada, õpetada noori: 4 - 66in; 3 - 17in.

Noorte saavutused, kordaminekud: 4 - 71in; 3 - 12in.

Eneseteostuse võimalus: 4 - 54in; 3 - 26in; 2 - 3in.

Oma vastutuse tunnetamine: 4 - 49in; 3 - 29in; 2 - 4in; 1 - 1in.

Noorsootöötajate tunnustamine: 4 - 35in; 3 - 29in; 2 - 15in; 1 - 4in.

Võimalused isiklikuks arenguks ja enesetäiendamiseks: 4 - 52in; 3 - 26in; 2 - 4in; 1 - 1in.

Noorsootöötajate töökeskkond: 4 - 29in, 3 - 40in, 2 - 11in; 1 - 3in.

Teised noorsootöötajad ja kolleegid: 4 - 33in; 3 - 40in; 2 - 7in; 1 - 3in.

Noorsootöötajate töötasu: 4 - 23in; 3 - 27in; 2 - 24in; 1 - 9in.

Mis Sind lisaks veel motiveerib?

Lisaks motiveerivad koostööpartnerid, tugevad sidemed õpilastega ka väljaspool trenne, ühisüritused kolleegidega, noored ise, kuuluvustunne, noorte rahulolu ja tänu, oma oskuste edasiandmise võimalus, laste ja noorte tänu nendega koos veedetud ajal tehtud asjade eest, mitterutiinne töövaldkond ja paindlik töögraafik.

- *“Regulaarne noorsootöötajate tunnustamine valla poolt. Selle töö panus on tulevikku suur ja vald võiks seda rohkem tähele panna. Ühised väljasõidud noorsootöötajatega, kus on regulaarne tegevus, mis motiveerib noorsootöötajaid.”*
- *“Noortega suhtlemine, kui noored usaldavad ja austavad noorsootöötajat. Lõbus seltskond, iga päev midagi uut ja põnevat.”*

Mis Sulle töös rõõmu valmistab?

Töös valmistab rõõmu kordaminekud ja kolleegid. “Kõige enam ikka noored ja nende kordaminekud ning kui näen enda töö tulemust ja olen suutnud kellegi päeva paremaks teha.” Rõõmu valmistab ka treeninggruppide saavutused. Noored valmistavad töös rõõmu ja nendepoolne tunnustus noorsootöötajale. Rõõmu valmistab noorte usalduse võitmine ja areng ning nende mõtete ja ideede elluviimine. Võimalus aidata noortel püüda oma unistusi pakub töös rõõmu. Rõõmu pakub ka see kui noored on rõõmsad ja rahulolevad.

- *“Töös rõõmustab pidev areng, mis toimub. Suhtlemine noortega. Olla osa nende elust. Inspireerida ja olla neile eeskujuks. Tuua midagi teistsugust ja vaheldusrikkast noorte tavapärasesse kooli/kodu ellu.”*
- *“Saan olla noortele kasulik, saan toetada noori kui nad seda vajavad, nendega mängides tunda end ka noorena :)”*
- *“Need päevad, kui enamus nimekirjas olevatest tüdrukutest on trennis, teevad trenni hooga kaasa ning tunnevad sellest rõõmu! Loomulikult ka head tulemused võistlustel, sest see teeb lapsed ka väga õnnelikuks ja motiveeritud.”*

Mis teeb Su töö raskeks, keeruliseks?

Keeruliseks teeb töö transpordiühendus. Noorte omavahelised tülid ja ka probleemid lastevanematega (töötaja ja lapsevanema vahel). Kogemus on liiga väike, et tulla kõigega toime. Lastevanematega suhtlemine ja noorte poolne unustamine, et ka neil on kohustused mitte ainult õigused. Motivatsiooni puudus teeb töö keeruliseks. Noorte huvipuudus ja suur aeg ekraanide taga. Töövahendite puudus/vähesus. Töö erivajadustega noortega muudab töö keerulisemaks.

- *“See, kui noortel on nn. halvad päevad, kus on nende endi vahel palju kiusu ja nõökimist ning probleemid on kerged tekkima.”*

- *“töötingimused, kitsad olud tundide sobivad ajad kõigile noortele. teenuse kättesaadavus noorte elukohas, erivajadustega noorte transport”*
- *“Renditasude tekkimine Saue Noortekeskuses. Kuna võistlused on seni osalejatele tasuta olnud, siis nüüd tuleb kaaluda võistluste tasuliseks muutumist. Samuti kaaluda treeningutel osalemise hinna tõstmist.”*
- *“Kevadel ja suvel on viletsad treeningvõimalused kuna staadionit pole arendatud kergejõustiku tarvis vaid jalgpalli jaoks.”*
- *“Kuna olen enda loodud huvikooli juht ja sel õppeaastal ainus ringijuhendaja, siis tunnen puudust kolleegidest. Raske on uusi juhendajaid leida ja motiveerida. Keeruline on lapsevanematega kontakti luua ja hoida, sest koolilaste puhul vanemad ringi ei vii/too ning meili teel mõned vanemad üldse ei suhtle. Sobivad ruumid on samuti puudu.”*
- *“Teadmatus oma ümbritsevatest teguritest - võimalustest, kolleegide tegemistest, olemasolevatest võimekustest, piiridest/piirangutest jm. Raske on teha koostööd/täita ülesandeid kui ei tea oma võimalustest või tegu on sunni olukorras survestatud ülesandega/koostööga.”*
- *“Erivajadustega noorte rohkus, nende hoolimatus ja julmus teiste laste suhtes.”*
- *“Noorte vähene huvi ja viitsimatus tulla ekraanidest välja.”*

Millist tuge vajad Saue vallalt, et oma tööd paremini teha?

Vaja oleks materiaalset tuge. Oma tehtud tegevuste eest tuleks saada ka tunnustust, et teed head tööd. Töötajad vajaksid suuremat palka oma töö eest. Vajatakse tehnilist tuge (arvutid, projektorid), rahalisi toetusi vahendite soetamiseks ja koostöö kohtumisi kolleegidega. Valla poolt organiseeritud koolitusi.

- *“Ruumirendi hindu võiks pisut langetada (nt noortekeskuses, mis otseselt ka meid puudutab). Iga kõrgem rent mõjutab ju koheselt ka treenitavate kuutasu. Tean näiteks, et Sakus on väga heade tingimustega avar spordikeskuse aeroobikasaal hinnaga 7€/h just laste/noorte huvitegevuseks, täiskasvanutele sama saal 11€/h.”*
- *“Saue valla andekate noorte stipendiumide konkurss, paljulapseliste perede toetus õppetasust vabastamine. Noorte saavutuste tegevuse laiem tutvustus. Asutuste IT juhtide olemasolu, professionaalsus, valdkonna laiem tutvustus Saue valla veebilehtedel, kodulehe portaalis.”*

- *“Odaviske ja kettaheitepaiga rajamine staadioni lähedusse. Kõrgushüppepaiga soetamist staadionile. Tõkete ostmine staadionile ja ohutusvõrgu paigaldus jalgpallivärava taha et saaksime tõkkeid joosta kui käib jalgpallitreening.”*
- *“Transpordi soodustus, rahalised toetused palga osas, luua rohkem võimalusi erinevatele huvikoolidele vastavalt ala vajadustele. Valla tunnustust ja toetust.”*
- *“Valla tasandil koostöögruppides kogemuste ja info jagamine.*
- *Koolitused väljasõidud ja vallapoolne noorsootöö väärtustamine peab jõudma valla juhtide tasandile”*
- *“Miks mitte iga kevad teha suur noorsootöötajate gala, kus tunnustatakse, motiveeritakse noortesse panustajaid. Võib-olla seda tehakse aga kahjuks pole kuulnud. Rahalised toetused. Saue oma munitsipaalkeskustesse pääsemine tasuta, et noortega tegutsev inimene saaks ka ise enda hinge ja vaimu eest hoolt kanda.”*
- *“Usaldust. Raha "hullumeelsete" plaanide elluviimiseks.”*
- *“Noorsootöötajate võrgustiku nõ laiendamine. Eelmisel aastal algatatud noorsootöötajate ja vallaametnike kokkusaamiste/koolituste/ümarlaudade jätkamine.”*
- *“Õppejuhti ja töölepinguid kõikidele huvikooli õpetajatele. Eraldi rahastust eelarvesse.”*
- *“Kohtumised, mida planeerisime, kord kvartalis, võiksid siiski toimuda, kui olukord normaliseerub*
- *“Kindlasti on finantsidega alati probleeme noorte valdkonnas. Aga vb veel tähtsamalt, et püütakse ka valla poolt aru saada lühi- ja pikaajalistest eesmärkidest ning mõeldakse kaasa või ollakse valmis ka toetama, kui soovitakse midagi ära teha suuremalt.”*
- *“Kuna vald on suur, siis kindlasti on valla enda noortega töötavate inimeste kogemuste vahetus oluline, Saue valla noorte omavaheline suhtlus, algatuste tutvustamine, kogemuste vahetus, koolituste korraldamine ja moraalne toetus lisaks materiaalsele.”*
- *“Stabiilset palgatõusu, noorsootöötajate tunnustamist, igakülgset kaasaráäkimisvõimalust.”*
- *“Erahuvikoolina vajaksin hädasti väikest finantstuge, et paremini ära majandada - eriti tekkinud kriisiolukorras. Kuuluvust ühtsesse huvikoolide, erahuvikoolide, spordiklubide ja noortekeskuste liitu Saue vallas - et kohtuda aeg-ajalt oma kolleegidega, jagada mõtteid ja toetada üksteist!”*

KOKKUVÕTE

Noorsootöö kvaliteedi regulaarne hindamine on oluline tööriist valla noorsootöö paremaks ja tõenduspõhiseks planeerimiseks. Ainult nii saame värsked andmed otse allikast – noortelt. Nead on eksperdid selles, mida nad vajavad ning mis neile meeldib.

Käesoleva hindamisprotsessi raames jõudsid nii sise- kui välishindajad samadele järeldustele. Noorte osalus ja kaasatus otsuste tegemise protsessi on üks suur teema, mis nõuab süsteemsemat lähenemist ja läbimõtlemist. Samasugust süsteemset tööd nõuab ka noortega töötavate spetsialistide vaheline võrgustikutöö.

Täna on Saue vallas täielikult kaardistamata NEET-noorte olukord. Me ei tea, kas ja kui palju on Saue vallas noori, kes ei õpi ega tööta ning seetõttu ei ole meil ka aimu põhjustest, mis on noored selle olukorrani viinud. Töö NEET-noortega on tingimata miski, mis tuleb lähiaastatel ette võtta.

Üldiselt võime öelda, et Saue valla noorsootöö on endiselt eesrindlik – meie noortel on väga palju erinevaid võimalusi vaba aja asjalikuks sisustamiseks ja eneseteostuseks ning seda väga mitmekülgses valdkonnades. Meie noortetubades töötavad kutsetunnistusega noort juhid ning noortega töötavad spetsialistid teevad omavahel vajaduspõhist koostööd. Me tunnustame oma noori ning toetame nende algatusi, kuid kogu tegevus saaks ja peaks olema läbipaistvam, selgem ja paremini eesmärgistatud.

Kvaliteedihindamise tulemustest lähtuvalt luuakse valla peamise noorsootöösutuse, Saue Noortekeskuse, arengukavale järgmise perioodi tegevuskava, et eesmärgid ja arendusvajadused saaksid konkreetsete tegevustena fikseeritud. Saadud sisendit kasutatakse ka valla arengukavasse vajalike muudatusettepanekute tegemiseks.